

העולם הזה





ס'אל-פרג — היתה דומה בדיוק למאות כפרים ערביים אחרים בפלסטין. כמה משפחות של פלאחים מרודים, 150 דונם של אדמה, כמה בתים דלים. בני הכפר גדלו על האדמה ועיבודו, כשם שעבודו אבותיהם לפניו — דורות על גבי דורות של פלאחים. הם ראו כיבושים, שעברו על פני הארץ אך השאירו את הכפר עומד על תלו: התורכים, נוסעי הצלב, הערבים — ואולי לפני כן את הרומאים. היוונים, ואף את בני ישראל העתיקים עצמם. כל כובש השאיר כמה טיפות מדמו בעורקי הפלאחים — ומי ידע היום לאמר מהי לאומיותם של פלאחי אום-אל-פרג? אך עובדה היא: הם דוברים ערבית, והכרתם הלאומית ערבית.

ולכן, כשפרצה המלחמה העברית-ערבית בדצמבר 1947, היה ברור לאן שייכים פלאחי אום-אל-פרג, הם עצמם לא השתתפו (כנראה) בקרבות, בסביבה פעלו חבורות-לוחמים ערביות נודדות, והן ששמו מדי פעם מארב לשיירות עבריות. ומפקדי כוחות ההגנה העבריים, כשהתכופפו על גבי מפות הגליל המערבי, מתחו קו אדום מתחת לשם הכפר הנשכח: כפר ערבי.

האלה: האדמה שהוקצבה למושבי-העובדים „בן-עמי“, שהוקם עליהם חיללים של אותו גדוד אשר בשעתו כבש את הכפר.

„נפקדים“ בעלי אזורחות. והנה נתברר כי אחת ההנחות של המפה היפה לא היתה נכונה. הפלאחים של אום-אל-פרג לא נעלמו, ולא נטשו את אדמתם. הם עצמם טוענים: כשבא הצבא הסתתרו בפרדסו, עד יעבור זעם. כשראינו כי בתינו הרוסים אמרנו בלבנו: אל נא נתקרב אל הכביש, שם דוהרות המכוניות של החיילים, כי לא טוב לו לפלאח ערבי להיראות ע"י חיילים אשר להט הקרב בלבם. לכן הקימו להם ביקתות בין עצי הפרדס והשתכנו בהן — עד יעבור זעם. ובינתיים עיבדו את אדמתם כרגיל, מעלות השחר ועד רדת הליל.

אולם החוק הוא חוק, וביום 25.6.50 הגיעה אל הפלאחים הודעה שיגריתית: האדמה שייכת לאפטרופוס על רכוש הנפקדים. ועליהם לעזבה ניד, תוך 48 שעות. הפלאחים עצמם לא הבינו את אשר קרה להם. כי לכל אחד מהם פנקס-זיהוי של ממשלת ישראל, ולפי חוקי ישראל כל אדם אשר פנקס זה בידו נחשב באופן אוטומטי לאזרח חוקי של המדינה.

הטרגדיה של אום-אל-פרג

מסתבר שאין החוקים סותרים זה את זה: יכול אדם להיות אזרח במדינה (בתוקף זיהויו בעל פנקס זיהוי) ובאותה שעה ממש „נפקד“ (בתוקף העובדה ש„נשט“ את ביתו בימי הקרבות). ובהיותו אזרח-נפקד אין לו כל זכות על אדמתו.

הפלאחים עצמם לא השלימו עם הגורל. הם שכרו עורך-דין יהודי בחיפה, הגישו תביעה משפטית ודורשים כי יבוטל הצו המכריז עליהם כעל נפקדים, שהרי לא נטשו כלל את פרדסם, אלא אך את בתיהם (ליתר דיוק, את עיי החרבות שהיו פעם בתיהם), וההכרעה בידי בית-הדין.

עוד אתמול היה מותר... בינתיים נכנס למשחק מושב „בן-עמי“, הוא אותו מושב של חיילים משוחררים אשר תכנית ההתיישבות העבירה לו את שטח האדמה שאום-אל-פרג נמצאת בטברון.

לאנשי „בן-עמי“ לא היתה סבלנות. המשפט יכול להימשך חדשים, אולי שנים. בינתיים רוצים הם להקים את משקם, לעבד את האדמה שהוקצתה להם, לראות את פרי עמלם. והנה עומדים ערבים אלה, אשר עוד אתמול היה מותר לירות בהם, בני-עמם של

הערבים לא חיכו... במאי 1948, כשאך הוכרו על הקמתה של מדינת ישראל, התקדמו כוחות ההגנה לאורך הכביש העובר את אום-אל-פרג, הוא הכביש נהריה-תרישהח. למען הבטחון הרסו חבלני ההגנה את כל הבתים שעמדו בצדי הכביש, כדי למנוע מחסה מצלפים פוטנציאליים. באופן שיגרתי נהרסו גם בתי אום-אל-פרג, שנבנו בעמל דורות. במקום הכפר נשארו רק עיי חרבות, קירות הרוסים למחצה, אשר על אחדים מהם עוד היו תלויות תמונות, פסוקי קוראן, עדויות עלובות לחיים אשר פעם שקקו בבתיים אלה. וכאן מתחילה הטרגדיה של הכפר אום-אל-פרג.

לוא ידעו הפלאחים המרודים מה צפוי להם במדינת ישראל החדשה, היו יושבים, מן הסתם, בבתיים ומתכים שהחבלנים יהרסו את בתיהם מעל ראשם. אולם פלאחים אלה בורים הם והלכות מדינה מהם והלאה. לפיכך גבר רגש הפחד, והדאגה לנשיב ולתינוקות, על שיקולים מדיניים נשגבים יותר. בראותם את החיילים והחבלנים מתקרבים מרחוק לכפרם, לקחו הפלאחים כמה חפצים דלים, את נשותיהם, ילדיהם, תמוריהם ועויהם — וברחו.



חיילי „הכנופיות“ שהפילו קרבנות כה רבים, כ„עצם בגרון“. הרגשה יסודית זו, שחוצפה היא מצד הערבים האלה להשאר על אדמתם אחרי שקמה מדינת ישראל, היא שהדריכה את מעשיהם של אנשי „בן-עמי“. לטענותיהם המוחשיות אין משקל רב: הם טוענים שהערבים ברחו אל מעבר לגבול, חזרו אחר-כך והצטיידו בפנקסי-זיהוי, שהם קשורים עם המסתננים הגונבים את הגבול, וכיוצא בזה. שהרי כל אזרח יכול להכריז על אזרח שני שהוא פושע, בוגד או מסתנן — ורק בית המשפט של המדינה מוסמך לדון ולהחליט מי עבר על החוק ואת מי יש להעניש.

את אשר קרה בדיוק בין פלאחי אום-אל-פרג ואנשי „בן-עמי“ יכולה לקבוע רק המשטרה, או בית-הדין. יכול כל אדם לתת את אמונו באחד משני הצדדים: בערבים הטוענים כי אנשי בן-עמי שמו מצור בלתי חוקי על כפרם, הערימו מחסומים ענקיים על כל השבילים, התנפלו על הערבים והיכסו; — או לאנשי „בן-עמי“ המכחישים את הכל, מא' ועד ת'.

עובדה ברורה היא רק זאת: אנשי „בן-עמי“ החליטו לתפוס את הקרקע שהוקצתה להם, ויהי מה. ואילו הפלאחים גמרו אומר, בלבם, להחזיק באדמתם בצמרתיהם ובשניהם.

התשובה היתה: לא. במשרד החקלאות אשר בקריה יושב, בחדר קטן מלא תיקים ומפות, איש קיבוץ אלונים ראובן אלוני, מנהל המדור לאדמות

מיאל, חשבו להם. החיילים יעברו כעבור יום יומיים, ואז נחזור לבתינו ונמשיך לחיות במדינת היהודים — כשם שחינו במדינת האנגלים, והתורכים לפניהם. וזאת היתה טעות מרה.

כי במדינת ישראל קיים חוק הדואג לרכוש הנפקדים. חוק זה אינו נכנס לפרטים מיותרים. הוא קובע בפשטות מופלאה: כל מי שנשט את ביתו, לנפקד ייחשב. ולא חשוב הדבר אם ברח לפרדס השכן, לכפר הסמוך, לעיר חיפה או אל מעבר לגבול. חשוב רק דבר אחד: כאשר ירו אליו ופוצצו את ביתו לא נשאר האיש בין ארבעת כתליו.

פלאחי אום-אל-פרג הוכרו כ„נפקדים“, ורכושם הועבר כולו לידי האפטרופוס על רכוש האויב.

סרגל ואיראילו עפרונות. באותה שעה ישבו אי שם, באחד המשרדים של מחלקת החקלאות של הסוכנות היהודית, כמה אנשים שמתפקידם היה לתכנן את ההתיישבות העברית שלאחר המלחמה.

יעדה זו נטלה לידיה את מפת הגליל המערבי, סרגל ארוך וכמה עפרונות, ושירטטה מפה אידיאלית של ההתיישבות החדשה. היא דאגה שלא תהייה „מובלעות“ בלתי-יוחסות, שכל קיבוץ, קבוצה ומושב יקבלו לידיהם גוש אדמה מאוחד ונוח לעיבוד.

כשסיימה הועדה את עבודתה, במשרד הנוח, ליד שולחן הכתיבה, היה לגליל המערבי פרצוף חדש. על גבי הניר קמו נקודות התיישבות חדשות, נצאצא במרכזו של אחד הגושים מוגדרים. ואותו שטה אדמה שנקרא פעם „אום-אל-פרג“ נמצא במרכזו של אחד הגושים





מלחמת העצבים : צריפונים הוקמו על אדמת הכפר, "ליצור עובדות".

ואף לא אם ערבים הם או יהודים — ההגיון של תכנון ההתיישבות מחייב כי יעזבו את האדמה הזאת, ומשרד החקלאות ידאג שהם יעזבו אותה. כל אחד עם הגיונו שלו — הגיון של שתי תקופות, של שתי השקפות-עולם, אשר האחת לא תבין לעולם את רעותה.

מ"חזית-המאבק" באום-אל-פרג' עצמה מוסר **רפאל סלע**, סופר "העולם הזה" בצפון: —

משסיים מוסטפה ערסלן את קנייתו החדשית בשוק של עכו, העמים את הסחורה



"למען התיכנון הסתלקו!"

על חמורו ופנה לחזור לפרדס אום-אל-פרג', כשהגיע בסמוך לשביל המתפתל בין בתי הכפר ההרוס, הבחין מרחוק בבודודור גדול החורש בקרקע. שמח מוסטפה בלבו ואמר לעצמו: "הנה כי כן, דואגת לנו הממשלה, יאריך אלה את ימיה, מרחיבה היא את השביל הצר לפרדס, למען יוכלו לעבוד בו שני חמורים..."

אך לאחר שמוסטפה עבר את בנין "המצב-פה" החרב, ראה לתמהונו כי בפתח השביל

השבילים המובילים אליהם, היססו והירהרו. מצד אחד גבר בלבם הפחד מפני היהודים, מפני השלטון, מפני השכנים. ואילו מצד שני התקוממה נפשם נגד הרעיון שעליהם לנטוש את אדמת אבו-תיהם.

אחרי ימים אחדים החליטו: לא.

הגיון מוז' סנטימנטלים. כששמע משרד החקלאות את ההחלטה הגיב במשיכת כתף. כי מגוי וגמור אתו: הערבים האלה לא יישארו באום-אל-פרג'. לא יתכן כי סנטימנטלים של פלאחים יפריעו להתיישבות המתוכננת. ואם אין הם מסכימים לזווג צונו, יזווג אותם בעזרת האמצעים העומדים לרשות השלטון.

מהם?

קיים במדינה חוקה-פקעות, המאפשר לנציב העליון (ולשר-החקלאות שבא במי קומו למטרת חוק זה) לתפוס כל שטח אדמה לתועלת הציבור. אמנם, המחוקק חשב על הפקעות לצרכי כבישים, מסילות ברזל ובתי-ספר, אולם בידי ממשלה המאמינה בתיכנון יוכל החוק לשמש גם נשק לשם ביצוע התיכנון וסילוק אנשים הדבקים באדמתם — בניגוד לתכנית.

וכך נשאר המצב כשעלה המסך על המערכה האחרונה של הטרגדיה:

בין עצי פרדסים שוכנים הפלאחים, המאמינים כי החוק יכיר בצדקתם, כשמגוי וגמור אתם להישאר על אדמת אבותיהם.

במשרדם אשר בחיפה יושבים פקידים האפוטרופוס על רכוש הנפקדים, כשמגוי וגמור אתם לבצע את פיסקת החוק האומרת: ערביי אום-אל-פרג' הם נפקדים, ור-כושם שייך לאפוטרופוס.

במושב ברעמי יושבים המתיישבים חסרי-הסבלנות ואומרים: אם לחוק יש סבר-לנות, לנו אין.

ובקריה יושב ראובן אלוגי, פקיד מש-רד החקלאות, ואומר: לא איכפת לי כלל אם פלאחים אלה "נפקדים" הם או לא,



מוברות ומנהל הביצוע של "הרשות לשיקום הפליטים הערביים", מוסד בינ-משרדי אשר חבריו: נציג הקרן-הקיימת וייץ, יועצו של ראש הממשלה לעניני ערביים פלמון, עזרא דנין ומפקד הממ-של הצבאי עמנואל מור.

ראובן אלוגי, איש קיבוץ טיפוס, בעל פנים אדומות ורחבות, הוא אחד המעטים ששרדו במשרד החקלאות מאז ימי כהונתו של ציולינג בממשלה הזמנית. כאיש מפ"ם אין הוא יכול להיחשב כאויב הערבים. אך למ-כאיש-קיבוץ הוא יודע את ערכה של התיישבות מתוכננת. ולכן החליט: על-ער-בין אום-אל-פרג' לעזוב את כפרם, המפריע למושב "ברעמי" ולישבו המתוכנן של הגליל המערבי.

ביום בהיר אחד נסע ראובן אלוגי לאום-אל-פרג' והסביר לחסן אחמד עסלאן, המוכר-תר, את המצב: שהוא מעריך את מטירתם של הערבים לאדמתם, את חריצותם כחקלאים, ואינו בא לנשלהם — אך נאלץ להר-ציאם מכפרם זה. כתחליף הציע להם שיעב-רו לכפר ערבי אחר, מקר, הנמצא כ-15 ק"מ מדרום לאום-אל-פרג', שם יקבלו חלקת אדמה אחרת שערכה יהיה שווה (לפי אומ-דנת ועדה ממשלתית) לערך האדמה שיט-שוה. הוא גם הבטיח להם שבכפר מקר (שבחלקו עודנו מיושב על-ידי ערבים אח-רים, ושהוקצה להתיישבות הערבית במסגרת התיכנון הכללי) יקבלו שיכון מתאים להם, ושהקושאנים על האדמה החדשה יימסרו לידיהם.

לפי הגיון המדינה המתוכננת, היו הפלא-

חים צריכים להיות מרוצים ולאמר "תודה". הפלאחים, בביקורתיהם העלובות אשר בפרדס, מנותקים-למחצה מן העולם ע"י הסוללות שהועזרו בצורה כה מסתורית על

תחלת הטרגדיה: כשהתקרבו במאי 1948 החבלנים כפר לא חיכו הערבים שהבתים יפוצצו על ראשיהם ברחו, יחד עם נשותיהם ובניהם לתוך פרדס סמוך בתיהם. לפי חוק המדינה הם נחשבים על כן ל"נפקדים", ודרת שהם אזרחי המדינה ויש להם פנקסי זיהוי.



אנשים במצור. מפחי נפש וענפי עצים הקימו להם הפלאחים ביקתות עלובות בתוך הפרדס ומחכים להחלטת בתי-המשפט.



המצור: מחסומי הענק שהקימו ע"י הדחפורים על השבילים המובילים אל הערבים המחזיקים עדיין מעמד בתוך הפרדס.

שוב שלוליות מים, גדרות תיל, שדה קוצים — שביל אבנים ומימין — אוסאל פרגי.

דלות ופחד. בתוך הפרדס בינות לע-צים, הקימו להם 13 המשפחות את משכנן. חושות מגובבות זו על גבי זו, עשויות עץ, פחי נפט ו...ענפי עצים.

בפנים „הבית“ דלות ממאירה. מיטת קרשים מכוסה בסמרטוטים בלואים, שולחן רעוע, ומגיין נשים ערביות, נבעתות. באחת הפינות מהבהבת אש חלושה, וצעירה גוחנת על פני האבנים ולשה בצק לפיתות.

ערביי אוסאל-פרגי יראים לדבר, להתייחס, ולפצות פה במחאה. יש להם הרגשה כי הינם מחויי לחוק. המשטרה אינה באה לעזרתם — והפרדס בודד, גידה, מוקף מכל עבר. הגה עובר סמוך לפרדס טרקטור של המושב, הם נצבים מרחוק יראים להתקרב אליו, שמא...

ערוגות בין העצים. לכן ערביי אוסאל-פרגי אינם יוצאים במחאה. הם שותים קום ונאחזים בצפרנים בקרקע הדשנה. והי דוחק יוצר את ההמצאות „הגאוניות“ ביר תר: בין עצי ההדר מוריקות ערוגות של ירקות העונה, והאדמה השחורה הלחלוחית מצמיחה קישואים ירקרקים ותפוחי זהב אדמדמים זה בצד זה...

תרנגולות מנקרות בפרדס, ואינן משחיתות את הפרי, וגם את הפרות „חינכו“ לא לנגוס בעלים... במרכז הפרדס בור ענק מכוסה רשתות ברזל. מוטור ההשקאה הוצא מכאן ע"י האופטרופוס על הרכוש הנטוש — והערבים משקים את פרדסם בידים.

„אכבר דוקטור“. מוחמד איבן חמייד די בן ה'17 הוא היחיד מבין ערביי אוסאל-פרגי היודע קרוא וכ-תוב. את השכלתו רכש בביה"ס האנגלי-ערבי בעכו. הוא היה תלמיד מצטיין (אנגלית טוב מאוד, ערבית טוב מאוד, מטמטיקה מצויין) והוא צריך היה לנסוע ול-

נערם והולך גל אבנים גבוה. אפשר ועומי דים לסלול כאן כביש אספלט חלק ושחור, כמו בעכו, — הירחר מוסטפה, ופנה לשביל השניה העוקף את המסגד, אולם גם כאן מצא מוסטפה גל עפר שחסם בפניו את הדרך. הפועלים שעסקו בהגבהת התל נתנו בו מבט נזעם. תחושת פורענות מתקרבת והולכת החלה מנקרת בלבו של מוסטפה, שביקש עתה לחזור לפרדסו בכל מחיר...

אבנים ובוץ. ערביי אוסאל-פרגי כלואים למעשה בתוך פרדסם ואין הם יכו-לים לצאת ממנו אלא בדרכים נסתרות וע"לקלות.



„רמען המסורת: נישאר!“

תחילה יש לעבור כבדת ארץ זרועת אבנים, מקום שם בהמת המשא כורעת ליר פול אחרי כל פסיעה שניה. משם מתפתלת והולכת דרך עפר העשויה כל ימות השנה בוק דביק וטובעני. סביב סביב קולטת העין רק פרדסים חרבים, נכמשים, צמאים להשי-קאה. עשרות עצי הדר עקורים מוטלים על הקרקע. חידת האבסורד של המחסור בתפוחי זהב „בארץ פרי ההדר“ מקבלת כאן את פתרונה...

1 מתוך 13 המשפחות המעדיפות את הקור והגשם על אדמה „זרה“.

„כאן קבורים אבותינו“ אומר חסן אחמד עט מוכתר אוסאל-פרגי, בהחזיקו בתכנית הכפר המשמ מייסדן במשפט. חסא הוא לנטוש את אדמת האבות, וח לגרש אותנו. כי בקוראן כתוב: לא תעשוק את אחיך, אלוהים מגן העשוקים... אלאה יעזור לנו במלחמתנו לצדל



מפלגות

מנצחים אומללים

ב"כסית" התהלכה ההלצה האחרונה של "עוזי": רצון הבוחרים דומה לכלב. ראו הציונים הכלליים כי הכלב רודף אחריהם ונבהלו. מה לעשות? אם ירצו, ישיגם ה- כלב. עשו את אשר עושה כל אדם נבון הפחד מפני כלבים - שכבו על הארץ ללא נוע, חיכה הכלב שבועי-שבועיים וראה שהאיש שוכב כמה, והסתלק - אל מפא"י. שם יודעים לטפל בכלבים...

זה היה, בערך, סיכום המצב הפוליטי בארץ שבועיים אחרי הבחירות. הציונים- הכלליים הדגימו מעשה-להטים אקרובטיים - אחרי הקפיצה-לגובה של יום-הבחירות בא הונוק-לעומק שאחריו. "המפלגה השניה במדינה" (החמישית בכנסת) השתתקה לח- לטיף. "הארץ" החל דורש בחירות חדשות ("כדי לאפשר ברית מפא"י-ציונים-כלליים...") אך תתן-השמחה עצמו לא עמד על הדי- רישה. הכל חזר למסלול הקודם.

האמת הייתה: הציונים הכלליים נבהלו מעצמם. מה לעשות? קואליציה עם מפא"י פירושה - אבדן הסימפטיה של הבוחרים. וקואליציה ימנית חדשה בהנהגה ציונית- כללית אחרי הבחירות - מפני זאת נבהלו הציונים-הכלליים עצמם. מישרו דרש ביאושו להזעיק מיד את אבא הלל סילבר, הראשי המחייך מאמריקה ("כדי שתהיה לפחות אישיות אחת...")

משחק הממשלות. לשוא ניסו עסקנים מן הצד לשכנע את המנצחים שהשד אינו נורא כל כך, ושיתכן ממשלה ציונית- כללית שלא תיפול מזו של מפא"י (אחת ההצעות: ראש-ממשלה ברנשטיין, שרי-החץ אבא אבן, שרי-הפנים רוקח, שרי-התחבורה קריניצי, שרי-המסחר בן-עמי, שרת-החינוך שושנה פרסיץ, שרי-הבטחון שמעון בירגו, שרי-העבודה אבניאל, שרי-המשרה שיטריה, שרי-החקלאות ספיר).

אם לא ננצל את הנצחון ונפתח במסעי- תעמולה עצום וממושך עד לבחירות הב- אות, לא יהיה נצחון זה סוף ההתחלה אלא התחלת הסוף... אמר אחד מ"מרכיבי ה- ממשלות" בבית-הקפה. וזו הייתה גם ההר- גשה הכללית: הנצחון יכול להפוך את המנצח המסכן לדמות מגוחכת, אם לא ידע לנצל את הישגו.

משני הצדדים מחכים לירידת הציונים- הכלליים בדעת הקהל: מפא"י מקוה כי חיכוך של גרי יחזיר את האשראי שאבד בגלל זעפ של דב יוסף; ו"חרות" מבטיחה כי אחרי "מהפכת פברואר" של מליקוב- ברנשטיין תבוא "מהפכת אוקטובר" של לינין-בגין.

משלה

השר יצא אחרון

בדיוק נמרץ נפתחה דלת לשכת שר משרד המסחר והתעשייה. בחדר ישבו צפ-

פים כארבע עשרות עתונאים, והופיע השר החדש יעקב גרי, גבה קומה, חיוך מקסים וקרחת נוצצת. בצעדים קלים בגמישות ובי- הבעת יעילות נמרצת, תפס את מקומו ע"י- מנהל לשכת המודיעין הממשלתי, יוסף רגב. גם לפני שהוציא הגה מפיו, כבש את לבבות הנאספים.

משרד המסחר והתעשייה אורגן מחדש, ומכיל, מלבד מרכז ההשקעות הקיים ואגף המסחר, ארבעה אגפים חדשים - ירושתו של שר האספקה והקיצוב, לשעבר, דב יוסף; אגף המתכת והמכונות, שיכלול יחידה מיוחדת לחמרי בנין, אגף הטכסטיל, ההנ- עלה והעור, אגף יתר התעשיות ואגף הייצוא.

חודשים רבים עברו מאז כינס שר האס- פקה לשעבר את מסיבת העתונאים האח- רונה. במקום להשמיע משהו של התכנית הכלכלית של המשרד, הרכיב מנות ל"עתור- נות הצהובה", הממרת את חיי המדינה (פרט ל"הדור" ו"דבר" לא נוקה אף עתון). ומי בכלל צריך עתונים? "סיפיק עתון אחד על שני עמודים לכל המדינה, וחסלו!" - אמר.

לאחר סיום דבריו הספיקו העתונאים לראות רק את גבו ועפרו של שר האספקה הנועף, והעובד את החדר מבלי לשמוע מלה מצד המוזמנים.

החיוך לא סר מעל פני השר יעקב גרי. הוא הקשיב ולא נרתע ממטר השאלות "שמעתי על כוחכם בהרבעת שאלות!" אמר יעקב גרי, כשהעתונאים גמרו את דבריהם "נוכחתי שהייתם יותר מדי אדיבים כלפי- שאלה אחת של באיכוך העתונות הדתית הביאתהו במבוכה קלה: מדוע "משדר השר את נאומו בשבת?" "לא ידעתי, שזה אסור", השיב מר גרי (נתברר שהיתה טעות ויהי שידור סודר במוצאי שבת). ומה דברך נייר עתונים? - שאל אחד. "אני מתייחס בחשי- בות רבה לעתונות, ולא מתקבל על הדעת שהעתונות תישאר יום אחד בלי נייר!" ענה השר כבובד ראש. ורק כלאחר יד הוסיף למנהלי העתונים: "בעצם, תלוי הכל לא בי, כי אם בקפלן, אם הוא לא יתן דביוס, לא יועיל הרצון הטוב שלנו..."

הרושם הגיע לשלמות כשהשר החדש לא עזב את החדר עד שיצא המוזמן האח- רון...

דוליק המפשי

מנהל האוצר ויועצה הכלכלי של המ- שלה, הדיפלומט הפיננסי מר דוד הורר- ביץ, חד עין ורחב המצח, (הידוע לכל בשם "דוליק") יוצא שוב לבריטניה לסי- רוב האחרון. מטרותו להפשי את השטר- לינגים הקפואים. - החוב הבריטי מימי המנדט. מאז הקמת המדינה אחד ממקורות הפרנסה העיקריים של הכלכלה הישרא- לית (וגם כיסוי למטבע הישראלי).

את דוליק מלווים הפעם הממונה על הכנסות המדינה, ("מסה'הכנסה") א. ברב- מן, והיועץ לעניני דלק ע"י האוצר י. ("הגיינגי") קולוב.



משרד-התעשייה יעקב גרי בכניסה, חיוך



משרד-התעשייה דב יוסף ביציאה, זעף

אשתקד, כשעלה בידי מר דוד הורוביץ "להפשי" כ-2 מיליון שטרלינגים קפואים, נערכה לכבודו מסיבה על כוס יין באגו- דת העתונאים. כל המסובים גמרו עליו את ההלל, אולם דוליק ציין שאת המחמאה הנעימה ביותר שמע דווקא מפי יריב תקיף של הממשלה שאמר: האתה הוא זה, ש- הציל את המשטר הרקוב לעוד שנה אחת?

מהשטרלינגים ששותררו לא נותר בי- נים אף שילינג אחד. ואילו היתרות, ש- עודן קפואות, מסתכמות בסך של 12.8 מיליון (במקום 15 מיליון שקיוו להם). הן מורכבות משני חלקים: ממחלקת ה- הוצאה (אפ"ק) והבנקים המקומיים. במשך השנה היתה כנראה הודמנות לבנקים ל- שחרר כמה מיליונים - ללא פירסום יתר רביבים.

נוכחת ברגמן וקולוב במשלחת נותנת מקום לניחושם מענינים. קולוב - זה מעורר מחשבות על נפט. ברור. אבל ברג- מן? ברגמן הוא מנהל מחלקת המסים - וממשלת ישראל (החייבת סכום די הגון לחברות הנפט) עומדת עתה להגיש חשבון נגדי: המסים שחברות הנפט חייבות לממ- שלת הארץ (מימי המנדט ואילך).

קרוב לחודאי שזוהו הסיכוב האחרון ב- מאבק השטרלינגים, ומלאי הדביוס של המדינה יוגדל ב-13 מיליון ל"ש בקירוב. אבל הממשלה שתיבחר בעוד שנתיים (ב- עזרת השם) תעמוד כבר בפני אביס ריק.

אשק

בשיטת "הסרט הנע"

"פה תהיה "הטריט הישראלית" - הסביר אפרים אילון, גוף מוצק, סנטר כפול,

ב-1946 ייצר קיור-פריור את המכונות הרא- שונה, וב-1949 הגיע מספר המכונות המ- שווקות ל-400,000. (פורד שיוק 350,000 במשך 10 שנים, ו"ג'נרל-מוטורס - 400,000 - ב-6 שנים).

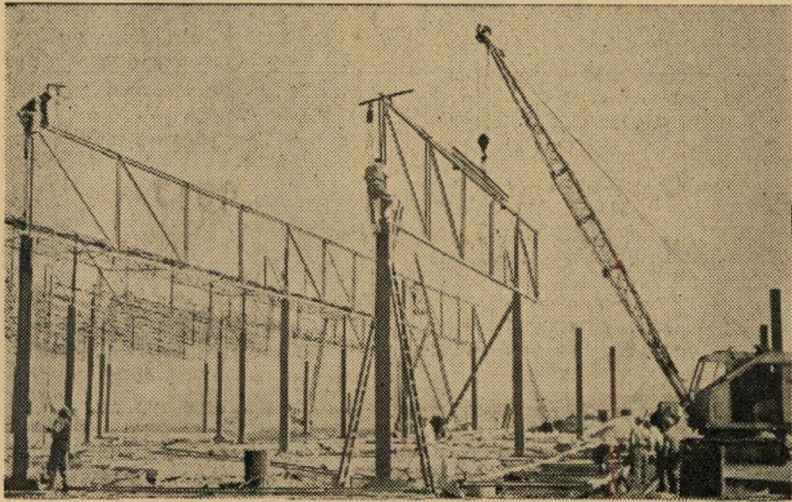
ההון הרשום של חברת "קיור-פריור" בישראל הוא 2 1/2 מיליון דולר. "קיור פרי- זר" משתתף ב-20 אחוז והיתר הון יש- ראלי.

"הדוב בעיר ועורו כבר נמכר". המפעל טרם הושלם אבל 500 מכונות כבר נמכרו בחו"ל.

לחברה הישראלית ניתנה זכות יחידה לשיווק ב-28 ארצות. 90 אחוז מהייצור נועדו לייצוא ו-10 אחוז לצרכי הארץ. מכר- נית לוקסוס תעלה 2,000 דולר ומכונות סטנדרט 1,300 דולר (500 ל"י). בכוחו של המפעל לייצר 20 מכונות נוסעים ליום, (המבנה משתנה: 6 מקומות, או 2 מקומות ומקום ל-800 ק"ג משא. מודל 1951), ו- 5 מכונות משא. הייצוא שלנו יוגדל ע"י- שיווק המכונות ב-15 מיליון דולר לשנה.

לנמל חיפה זורם בינתיים, הציוד וחלקי המכונות, שיורכבו בארץ. במרוצת הזמן יובאו רק החלקים העיקריים ואילו הצמיגים, זכוכיות, ריפוד, ראדיאטורים וכו', יהיו כולם מתוצרת הארץ. שיטת הייצור תהיה שיטת "הסרט הנע" - חידוש גדול בארץ.

ישראל היא, אמנם, עניה במתכת, אבל גם בבריטניה, למשל, אין גדלה כותנה. יומת הפרט הפכה את שויץ העניה באוצרות טבעיים לאם תעשית המכשירים המדויקים בעולם. שוודיה, פינלנד, טורקיה, ואחת מ- ארצות אפריקה פתחו כבר אקדמיטיבים על כמות ניכרת של מכונות - אם לא תתי-



בנין קיור-פריור בחיפה עור הדוב כבר נמכר

קבלנה תקלות בלתי צפויות מראש, תיהפך ישראל מרכז לשיוק המכונות.

גינטלמן מבטיח צמיגים

בעוד שקיור ופריור דואגים למכונות, בא שמעון אלמן, מנהל "החברה הכללית לצמיגים ומוצרי גומי", שנוסדה זה עתה, ומבטיח גם את הצמיגים. אמנם, אין לו עדיין מה להראות - ולכן הציג לעתונאים במקום צמיגים, מוצר חי: את המהנדס ה- ראשי של "ג'נרל טיירס", מר אור, גינטלמן אלגנטי, ממושקף, בעל פנים צחות ושערות שיבה, שבא מארצות-הברית כדי לסייע בביצוע המשימה.

ההון המושקע במפעל הצמיגים אינו נו- פל מזה של "קיור פריור" - מיליון ל"י במזומנים. מפעל הצמיגים ישתרע על 50 דונם, יכסה את כל התצרוכת הארצית ו- ידאג גם לייצוא. תוצרת "ג'נרל טיירס" ת- שולב יפה עם מוצרי "קיור פריור", ות- הוזה חוליה נוספת בשרשרת החסכוניות במטבע זר.

לידיעת בעלי המכונות יש להוסיף, ש- מפעל הצמיגים יעסוק גם בתיוקן צמיגים משומשים. מיסד "ג'נרל טיירס", מר ויליאם אורניל, אינו רוצה לסטות מן המסורת. לפ- ני חמשים שנה יסד ויליאם אורניל בית מלאכה קטן לתיוקן צמיגים והיום הוא אחד מגדולי התעשיינים בעולם. ב-5 ארצות קיי- מים כבר מפעלי "ג'נרל טיירס" וישראל הופכת את החמשיה לששיה. מכונות בעוד

לקהל האורחים. המנהל הוא מותיקי התנועה הרביזיוניסטית ומיסידי אצ"ל. החקשר יחד עם דוד רויאל לאינטליגיאנס, ובשעה שפעל רויאל בעירק, פעל הוא בארצות הבלקן. בימי המאבק ישב בלטרון ואחרי כן יצא לארה"ב ועשה גדולות בשדה רכישת הנשק. המתבוננים התפעלו משלדי הברזל הע- נקים שהקימה חברת "קיור פריור" על שטח של 15,000 מ"מ. בעוד ששה שבועות ייצרו כאן את המכונות הראשונות ב"ש- ראל" - הוסיף המנהל הישראלי גם הוא מותיקי הרביזיוניסטים ומיסידי אצ"ל, חברו של אפרים אילון בעניני ה"רוכש" בארה"ב וגם לטובת "ההגנה". מפעל קיור פריור זהו חזון שהפך למציאות סיים את דבריו.

הנרי י. קיור, הבן הרביעי למשפחת מהגרים גרמנית, נולד ב-1852. בגיל 13 התחיל בקריירה המסחרית שלו. עבד כנזב בחנות סטקסיל, וב-1914 עמד בראש ה- חברה, הנרי י. קיור, לסלילת מסילות ברזל בקולומביה הבריטית. לאחר זמן קצר קיבל את הזכויות לסלילת כבישים בקליפורניה. ב-1927 ניגש להגשמת התכנית הקובאנית" המפורסמת, בסכום של 20 מיליון דולר.

500 מכונות נמכרו. הנרי י. קיור הרחיב את שטח פעולתו ובמרוצת הזמן הפכה החברה שלו לאחת הגדולות בעולם. בעת מלחמת העולם השנייה, ייצר את ה- ליברטי שיפס", האניות שנוצרו בשיטת הסרט הנע (אניה כל 3 ימים) והצילו את גנות הברית מסכנות הצוללות הגרמניות.

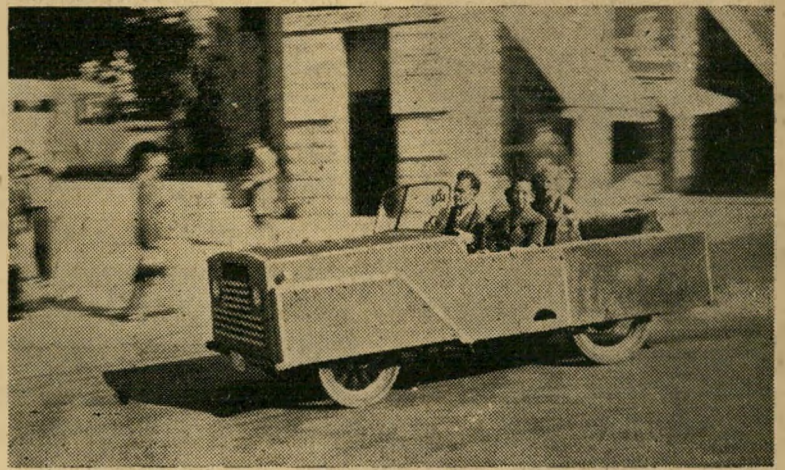
ששה שבועות, צמיגים — בסוף השנה ה' באה — ועתה דלק עצמאי בתור. (אולי בכל זאת אין כזב גמור בידעות על ה- נפט?)

כומר מייצר צנע

אולם איש אחד אינו מחכה לא לקיזור פרייזר ולא ל...גנרל טיירס — זהו כומר אנגלי בפטיסטי בשם רוברט לינדסיי, בעל

רוון, במבטאו האיטי, שניכרים בו שאריות ייקיות, כי הצעת חוק, בכיוון זה, הרבה יותר כוללת, מעובדת ע"י משרדו ועתידה להיות מונחת בפני הממשלה.

התנדבות, עולה יעקב מרידור, איש חרות, העונד בוש מעילו את סמל האצ"ל וקובע בקולו הבהיר והצלול, כי "קיים מו- סד (פוליטי) בצבא הקובץ כי בחור זה



רוברט לינדסיי, משפחתו ומכוניתו הם קראו לה — צנע

לאשה ואב לשני ילדים, המטפל בשעות ה' עבודה בהצלת נשמות ובשעות הפנאי — בהצלת מכוניות.

בה' בית החרושת שהתקין לעצמו ליד כנסייתו, מול גן רחביה בירושלים, לקח מנוע ישן (אוסטין 1932), הכין לעצמו את כל החלקים החסרים והמקולקלים, ייצר גוף ("מודל ישראל" 1951).

השבוע גרמה המכונית לסנסציה ברחו' בות ירושלים — המכונית הראשונה ש' תוכננה כולה בארץ. שם המכונית: "צנע".

כנסת

ישיבה רגילה

כמה עשרות חברי כנסת נוכחו בשעה שהצעה לסדר היום (קרי: קובלנה על נוהג ממשלתי מסויים) רדפה את חברתה.

השעה עשר בערב, הספסלים החלו להתלך ורקו, אך שלושה עדיין לא אמרו את שלהם: ד"ר. דוד נצבי סנקס, איש החזית הד- תית, גבה קומה, חבוש כפה, ממשוקף ומשופם, החל רועם נגד כפייה דתית ב' קיבוצי השומר הצעיר:

המדריכים מעבירים על דתם את ילדי עיראק שהובאו ארצה במסגרת עליית הנו- ער.

באותה שעה נוכחו רק חמשה (מתוך 16) צירי החזית הדתית, חבושי כיפות, שישובו, לא האזינו ושוחחו ביניהם. רק הרבנים גורוק ושאג, אצילי הפנים ושבי הזקן, פנו מדי פעם לעבר הנואם על מנת להקשיב לדבריו.

אחר יורד פנקס מדוכן הנואמים, חוזר למושביו בשורה הראשונה מלחה קריאה מספסלי מפ"ם: ומה עם דיסקין?

אותה עת מתקין סדרן בהיר מדים את הרמקול בהתאם לגובה הנואם הבא. יור' הכנסת, שפרינצק, מקיש בפטישו ומעמיד בקולו העבה את ההצעה להצבעה.

נכנס איש חזית שביעי — גניחובסקי — כפוף קומה ועונב פרפר, לוחץ ידיים עם אלישר (קואליציה בעיריית ירושלים?).

חבר הכנסת קסה, ששפרינצק קורא לו בשמו הישן, הטרומ-ועיית-מפא"י: קוטי, וחוזר ומתקן את השם אחרי המהום קל בין הספסלים, כשהוא שואל את מזכיר ה- כנסת, רווטי, היושב לשמאלו — מה? עולה ותובע לדחות את הבירור.

בקולות מפ"ם ומפא"י כשגניחובסקי מעיר, קואליציה יפה מאוד, ורווטי מונה (16:30) נדחית ההצעה.

לש"ח. יוסף לאם (מפא"י) השופט עגול הפנים דורש תיקון בחוק הפלילי. העונש עבריינים המנסים להשחית

(דהיינו: לשחזר) את עובדי המדינה. בזמן האחרון, הוא קובע, רבו מקרים של שוחד במדינה (ראה הלון).

אם כן, מעירים לו ממפ"ם, עזוב את מפא"י. אחר מסביר שר המשפטים, פנחס

הרובה הבריטי

במשך ארבע וחצי שעות דנה הכנסת על 18 תקנות הגנה, ירושת המנדט הבריטי, שתקפן עומד לפוג בשמיני של חנוכה, הע' שירי בדצמבר.

הממשלה רוצה, בראותה בהן בסיס לחוקי הקיצוב והפיקוח, להאריך את תוקפן למשך ששה חדשים ולהביא עד אז הצעות חוק ישראליות שתחלפנה את תקנות ההגנה. שר המשפטים, פנחס רווון, נימק את עמדת הממשלה, האריך בחשיבותן הכל- כלית והסתייע בפרלמנט הבריטי, שאף הוא האריך — לשנה.

תופים וכבלים: עיקר התנגדותן של סיעות האופוזיציה נבע מאנגלופוביה, כפי שהגדיר זאת פנחס רווון, ומהרצון להשתחרר ממסגרת הפיקוח המשקי.

איש חרות הצנום והשחרחר, חיים לני דא, תבע אספקה במקום התקנות. האשים את הממשלה שהעמידה את כל היישוב כספי סרים... "מערכה" כבירה" בישראל — "קומביינד אופרישיין": הצבא, המשטרה, יחד עם כל המשרדים, ערכו הסתערות על הצבור... בתופים ובמחולות... ככיבוש יריחו". (משה בן עמי, הספרדי, מעיר: שם לא היו תופים). הוא הביא מעשה סכר- יני: 36 אנשים הובלו בראש חוצות בכ' בלים על ידיהם, שוחררו כעבור 48 שעות, מחוסר הרכחות.

ארצות הברית וצרפת: הפרוגר- סיבי הרברט פדרר, מי שהיה בשעתו מפקח על המזונות, ציין כי שוב לא קיים משק חפשי. הסתייע בדוגמת ה"ניו-דיל", מעשה תכנון טיפוסי, שבועותיו הציל רוו' וילט את ארצות הברית ממשבר שנות השלושים.

לבסוף תבע סינתיות:

"משק מתוכנן עם פיקוח וקיצוב, אולם הנהלה כלכלית המבינה כי סוד ההצלחה... ביצירת ערכים נוספים... הקלות במידה מקסימלית בשטח המטבע הור... היבוא וה- יצוא".

איש מפא"י, שלמה לביא, ותיק עין-חרוד, תבע הספקה עצמית: ליצור בארץ — סוכר, שמן, בגדים. ביקש ללמוד מצר- פת, בה ביקר, ובה ראה שובע:

"הם אינם צריכים לבקש מאמריקה, הם יוצרים את העור שלהם, ואת הבגדים שלהם... המצב הירוד בישראל נובע מה' בריחה מהחקלאות: ...תעברו ותראו ש' תשעים אחוז של הנהגים בארץ ישראל... ברחו מחקלאות... וכל אלה המחפשים רווח של 5, 6, 8 לירות ליום... בסיום חור לנושא והסתמך על הכתוב: רוב גנבים ישראל הם — ואם חכמי התלמוד קבעו כך יש לקיים פיקוח ותקנות הגנה.

אף זרח ורפהטיג, ציר הדתיים, ציטט את המשנה: "כנגד מפקיעי שערים... שבור ורוע רשע..."

נגמרה עוד ישיבת כנסת.

זהה את עצמך!



תמונה זו צולמה במוצאי-שבת, 25.11.50, ליד קופת קולנוע "מגדלור" בתל-אביב. קורא שזוהה את פניו בתמונה ויפנה ראשו ל"מערכת" העולם הזה יזכה בפרס של 2 ל-י.

בשבוע העבר וזיהה את עצמו מר שלום וקסברגר (ת"א, יהוד"ל 22), שזכה בפרס.

י

שנים ירדו ליס-סוף

כשהחליט הגיונט לחסל את מחנה-המ' עבר בחאשד (ליד עדן) עם חיסול העליה התימנית, ניצנץ במוחו הפורה של יצחק ציזיקי, המנהל הדינאמי של ועדת הגנב, שחזר זה עתה משיחתו עם גור-אריה-יהודה היילה סליסיה ("העולם הזה" 679) רעיון: מדוע לא להעביר את המחנה כולו, על צירי פיו ומיתקניו, לאילת? גיונט הסכים בנקל לחת את המחנה כמתנה — הצריפים, שהם אוצר גדול באילת, אינם אלא גרוטאות בעדן.

באילת עוגנת זה 5 חדשים לוצייה, אניתו הקטנה (89 טון) של הקפיטן הא"י טלקי אלפונזו קיאייזו, שהביא בשעתו את המטען הראשון מעדן. הקפיטן, הטוען שהוא מכיר את יס-סוף הבוגדני כאילו היה כיס מעילו, החליט משום מה לקשור את גורלו עם גורל אילת ולעבור לשרות יש- ראלי, יחד עם אשתו פירנצה, אשה בת 45 בעלת מידות, חוש מוזיקלי ומרץ נדיר. יתכן שגרמה להחלטה זו המצב הירוד הנוכחי בספנות היס-סופית, שבטל אניות רבות. על כל פנים — גם לקפיטן קיאייזו ולאשתו, "הקפיטנית" לא נמצאה עד כה עבודה, והוא בילה את ימיו בטיוולים אוי- ריים בין השק"ם של אילת, מלון בריסטול בתל-אביב והקריה, החלטת הגיונט נתנה לו שוב הזדמנות: הוטל עליו להעביר את המטען השני מעדן, אחרי שהאחראים הגיעו למסקנה שהמצרים לא תפסו את האי טיראן (החוסס את היציאה ממפרץ אילת



קפיטן אלפונזו קיאייזו מלבד הכושים, שני ישראלים

ליים (סוף), ולא יפרו את הנוהל הבינלאומי המאפשר מעבר חופשי במיצריים. מלבד הקפיטן ומלחיו הכושיים נושאת האניה הפעם שני בחורים ישראלים — המלחים הישראליים הראשונים שירדו אי- פעם ליס-סוף כדי לרכוש נסיון. הים מצ' טיין לא רק בכרישים אלא גם בסלעי אל- מוגים נסתרים ההופכים את ההפלגה בים זה להרפתקה מסוכנת לספנים בלתי-מנו- סים.

הארץ

כתובת על רקע צלב בינטי, על אחת הדלתות בעיר העתיקה של טבריה: "הוי אנשים! זה רכוש הוותיקן" ("הארץ" רץ) — אילו היה יצחק שדה נבחר לראש העירייה — היו ישיבות העירייה וערכות "סביב המזרח" (ידיעות אחרונות) — — — צבוע טורף חדר לעין-חרוד וטרף את האיילה "יעלה" פנע בצבוי "במבוי" שמת מפצעיו, שבר קרנה של האיילה "פלי- נה" וגרם לבהלה בין שאר בעלי הדי- ("הארץ") — — — בנימין יפה, פקיד ה- סוכנות ששרת בימי המלחמה בחי"ל, קיבל, בדואר, שלושה אותות הצטיינות מ- משרד הבטחון הבריטי. הנהלת המכס גבתה 5 פרוטות דמי מכס. ("ידיעות ה'ב') — — — ירד תימני בן 13 מכפר עמקה זוכה מאשמת אונס ילדה בת 7 ("ה' בקר") — — — למעלה מ-600 הוש- כיס שהשתהו בזוגיות בעיריית ירוש' לים נושאים את השם כהן, לוי, מורדי, אילו היו מתחברים ומופיעים ברשמי- מה משלהם בבחירות, היו יכולים לו- כות בשלושה מנדטים במועצת עיריית ירושלים ("חרות") — — —

1^{re} FL. 2^e FL.

סימפונייה לרקוביהו

CL.



TROMP.



et 2^e TROMB.

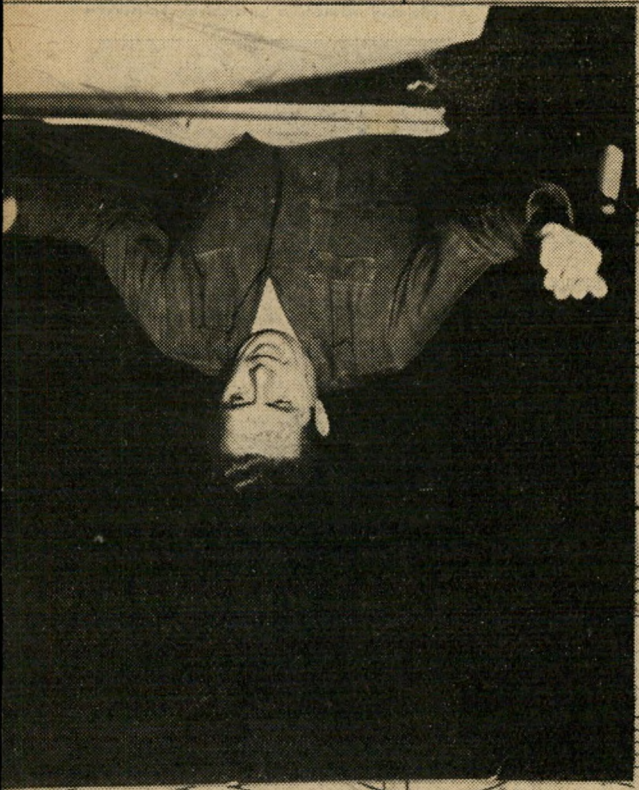
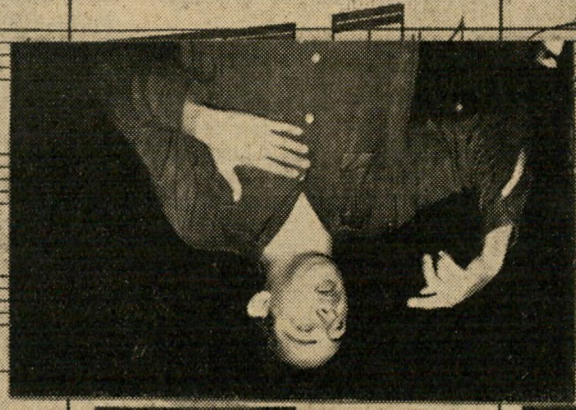


TROMB. et TUBA



Unis.

ראה מצור. מוסיקה



מ.ה.מ.א.



CYMB.

19612cfl

מאיר ביקל עלה לחשמלית

לפני חמש שנים היה מאיר ביקל סתם צעיר תל-אביבי שהופיע על במת ה"קאמרי" (שנסד כאותם הימים) בתפקיד "ממשרתם של שני האדונים" (אחד מן השניים) וב"תפקיד קטן ב"דודתו של צירלי". היתה לו ההרגשה המזורה שהוא מוכשר ושבראין אין מקום רב לשחקנים צעירים מוכשרים. לכן אמר שלום לאבא (שהוא פקיד ב"קופת-חולים) — והפליג ללונדון.

כשפגשה אותו בשבוע שעבר דינה דיני נרי, סופרת "העולם הזה", במסעדה לונדונית היה מאיר ביקל בדרך המלך להציג לה את רבתה — מקורב לווייזן ליי ולורנס אוליביה.

פרוצה בניו-אורליאנס. חשמלית ששמה תשוקה" הוא המחזה מאת טניס ויליאמס שכבש השנה את במות ניו-יורק, צרפת ולונדון ויצורף, כנראה, אל הרפר-טואר של אחת מהקורות הישראליות. הוא הוצג לראשונה בברודווי בבימוי של איליה (ה"סינטי") קזאן, אחד מיקסרי התיאטרון והקולנוע האמריקניים. העלילה מוקיעה את ניו-יורק של עשירי הדרום בארצות-הברית, שנתלדלו אחרי שחרור העבדים, לאחר מלחמת האזרחים האמריקאית.

גבורת המחזה היא בלאגש, שרידת מש"פחה דרומית, משכילה ובעלת-נפש. בנעוריו נישא לפיטון המוסקסואלי שהתאבד; מאז שימשה מורה לספרות בעירה עד שהפכה לזונה מתוך בידות ומרירות-נפש, וגורשה מעירה. היא מגיעה לניו-אורליאנס כדי לנצח מקלט בבית אחותה היחידה, אלא שזו שכחה את מצאה המיוחס ומתגוררת ברובע גידח עם בעלה, פולגי צעיר, פרוץ וחם-מוג. כשהלה מגלה את עברה של בלאגש, היא מגורשת בהרפה מהבית ואז נטרפת עליה דעתה והיא נלקחת לבית המשוגעים.

מחזה זה מבשר סגנון חדש באסכולה התיאטרלית האמריקאית: האווירה החושית, הדיאלוגים האקזיסטנציאליים, התפאורות (ידיה מדולגות שעם השתרר בה האפנה מתגלה בעד קירותיה הרחוב הניו-אורליאנסי), אפן ביצוע תפקיד הפולגי — גילויי התאווה ויצירי החייה שלו — על ידי מרלון ברנדן, שהשחקן היהודי בן 22 שהפך לתגלית מסעירה.

בפאריו עיבד ז'אן קוקטו את המחזה וארלסט (ילדי גן העדן) גילמה את בלאגש בכברות ניכרות: האשה הנירוטית וטרופת ההזיות הפכה לזונה פאריזאית, שתיינית ורמת קול!

לורנס, וויזאן ומאיר. לעומתה היתה וויזאן ליי אורירית וערפילית מדי בתפקידה, בבימויו הלונדוני של בעלה, לורנס אוליבייה. אלא שהפתעה רבה גרם דווקא מאיר ביקל משהופיע, בסוף העונה בתפקידו של הפולגי, ונתבלט כשחקן-אופי מבטיח. בינתיים סיים בהצטיינות את ביה"ס הדרמטי הממלכתי, ביים מחזות יהודיים, השתתף בתסכית השעה העברית בבי. בי. סי, ושיחק בלהקות לונדוניות. כיצד הצליח לחזור אל להקתו של לורנס אוליבייה, אם היא אולי הגבוהה והמסוגרת ביותר בעיר לם התיאטרלי — זהו סוד כשרונו של ביקל...

פרסים

הדרמה הטובה ביותר השנה "שדרות סנסט", השחקנית הטובה ביותר גלוריה סואנסון, השחקן הטוב ביותר ויליאם הול" — שניהם גבורי הסרט. זאת היתה הדי לטתם של מבקרי הקולנוע לשנת 1950.

כבמאי השנה נבחר יוסף (ה"הכל אודות חוה") מגיבין, צלם השנה לדעתם הוא רוברט (ה"האדם השלישי") קרסקי, והיצרן סטליי (ה"האנשים") קרמר.

שוב שוקקים החיים, אבל המלחמה מריים ראש והצחקו נשמע מפי הילדים. ה"חיים נצחו את המוות והסרט מסתיים, כמו בפולחנים קדומים, בחגיגת האביב בכפר. בלי כל צל של תעמולה משעממת, ה"סחיטה וורשאית" היא אחת היצירות ה"חשובות שנוצרו מאז 1945, ולא רק ביצידו המזרחי של מסך הברזל.

"שלושה שחרור"

קלודס קולברט בתפקיד אגנס, — סו



איבו-גי'ומה: הדגל מונף. צינות אמריקאית

פרת אמריקאית הנשואה לפקיד בריטי ב"אי בורניאו. האי נכבש על ידי היפנים ו"כל תושביו הולכים ומבולמים למחנות ס"ג. במחנה עובדים על הגביס קייט ה"חברותיה ימי סבל איומים. התנאים הס"ניטריים גרועים, מנות המזון זעומות, וגרוץ מכל ההשפלה: עליהם להשתחוות ולהרכין ראש בפני כל קצין יפני, אחרת צפויה סכנת מות.

הבמאי ג'ין (גינני בלינדה) ניגולסקו הצליח לתת בסצינות הכלליות תמונה נאה של השבי היפני. תמונת ההפרדה בין הנשים לבעליהן, מעל לשוחה עמוקה כש"הם נוגעים אחד בשני בקצות אצבעותיהם, או תמונת השבויים האוסטרלים המטפסים מתוך צחוק על גדר התיל של מחנה ה"נשים ומומתים ביריות השומרים, מזועזעות. אולם בקטעים הנוגעים, באופן אישי, לג"בורה הראשית נכשל הבמאי בסנטימנטליות מיותרת.

לגברת קייט מודמן בשבי מעריך אפלטוני — הקולנוע היפני סוגה, המנהל הכללי של מחנות ההסגר, ברור שסוגה אתראי, ולו רק בעקפין, לתנאים השוררים במ"חנה. אולם כאן נזכרה הוליבוד שעתה היפנים הם בני-ברית לאמריקאים נגד סין האדומה, ולכן מראים אותו כאדם טוב לב, המשתדל לעזור לגברת קייט ולילדה ה"קטן. מובן שדווקא שלושת ילדיו של סוגה המסכן נהרגים בהפצצת הירושימה, וה"קהל "מוכרח" לרתם עליו ולסלוח לו.

תמונות הנוף צולמו באוקינוס השקט, על אותם האיים שבהם התרחשו המאורעות, ומוסיפות נופך ריאליזם. לסרט מסוג "כמה טוב לבכות קצת..."

"איבו-גי'ומה"

ה"מארינס", חיל הנחיתה המובחר (ה"פלמ"ח" של ארצות-הברית). הוא כוח ה"מחץ העיקרי של הצבא האמריקאי. ה"מארינס" קוצרים, איפוא, בכל מלחמה את מרבית התהילה, וזה מרגיז מאד את חיי"לי כל שאר היחידות. בניגוד לכחות נח"תה של צבאות אחרים, כמו הקומאנדו ה"אנגלים, למשל, שנסודו לפני שנים מועטות בלבד, יש לחיל הנחיתה של ארצות ה"ברית מסורת ארוכה המשתרעת על פני 162 שנה, מאות קרבות ועשרות סרטים הוליי-בוידיים.

אין ספק שחיל נחיתה הוא נושא פטורי גני ביותר, הן באימונים והן בקרב. ואכן, תמונות האימונים, הנחיתה באי טאראוה (בקבוצת גילברט) ובאיבו-גי'ומה, הן מן הטובות ביותר שהגיעו אל המסך. חלק

ניכר מהן הן צילומים מן הקרב הגדול עצמו (פברואר-מרס 1945) וחלק מבונימות. לזכותו הגדולה של אלן דוואן, הבמאי, יש לציין שבמרבית המקרים אין אפשרות לקבוע בבטחון מה אמתי ומה מבוים.

גבורה שמך-קיקית. ברם, חיייהם הפרטיים של החיילים המופיעים בסרט "איבו-גי'ומה" אינם מענינים כמו מבצעיהם בשדה הקרב, ובסרט זה מוכיחים ה"אמריקאים שגם הם יודעים להרביץ ציונות. החיילים, המדברים שפה סלונית נמצא, אינם מתים עד שלא מצאו, כשכדור האויב בבטנם, את סיממת הגבורה המתאימה. הצינות השמך-קיקית מרוחה עליהם בשכבות עבות.

"נשים בכלא"

"נשים בכלא" אין זה נושא חדש. מאז לידתו של הקולנוע שימש נושא לסרטים אין מספר. אך אין זה נושא שנתיישן. בתי כלא עדיין קיימים בכל מקום וכן קיימות גם הנשים, ואחדות מהן עושות את דרכן אל בתי כלאיו.

הסרט הזה חושף לפנינו את המתרחש באחד מתי הכלא האלה, המיוחדים לנשים, במקום מסוים בארצות הברית. ארצות הברית, הן כמוכן, לא מדינה אחידה-אופי כארצות קנטוני יותר, וזוהי יבשת שלמה ואין להסיק מן התנאים השוררים במקום אחד על אלה אשר במקום אחר. קרוב לוודאי שבמספר מקומות בתי הכלא עומים דים על רמה גבוהה יותר, ובמספר מקומות הם דומים לזה המתואר בסרט, ובמקומות אחרים אפילו גרועים ממנו.

הכלא שאליו הגיעה מארי אלן, שנידויה למאסר על השתתפות בשוד מזוין, היה מנהל על ידי אשה מתקדמת ששאפה לתקן את האסירות. לא לענוש אותן, אך המגע האישי אתן היה בידי שומרת סאדיסטי בשם הארפר. זו החזיקה טובה לכל האסירות שהיו להן קרובים עשירים שהיו מציפים אותה ב"מתנות". קרוביה של מארי אלן היו עניים ועל כן ציוותה עליה השומרת לשטוף את הרצפות, אף על פי שהם נהלת נתנה הוראה שמארי תעשה עבודה קלה בלבד. הסיבה: היא הרה.

העבודה הקשה והיחס הרע בבית הסוהר גרמו ללידה מוקדמת, אך מוצלחת,

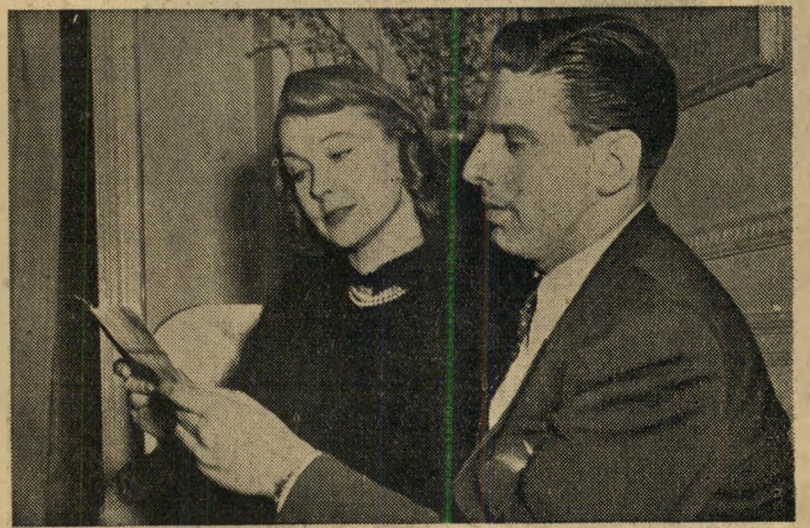


"שלושה שחרור": קלודס והשומר אהבה יפנית

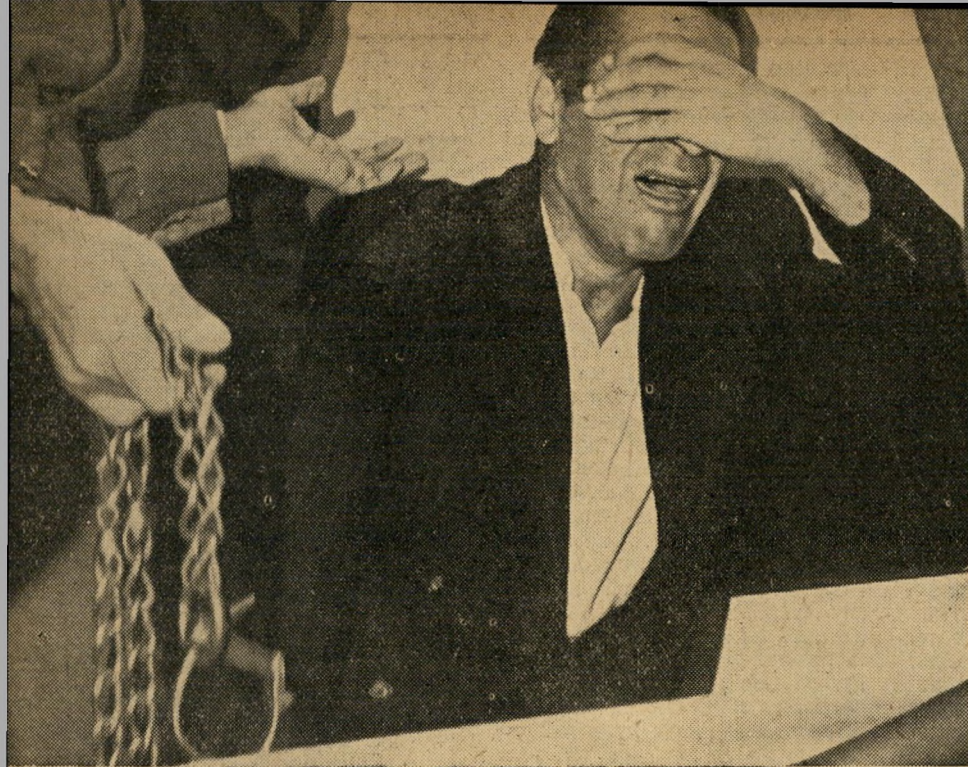
אצל מארי. הם גם גרמו שהנערה התמימה, הנפחית, שכל רצונה היה לצאת בהקדם מבית הסוהר ולשוב לחיים שקטים וישרים, תהפך למושעת מרת-נפש.

הסרט מצביע על ליקויים רציניים ב"חוקת ה"שחרור על תנאי" הנהוגה בארצות הברית, והוא עלול בהחלט לגרום לכמה תיקונים ביחס אל האסירות שם. את הקהל המקומי מענינת נקודה זו פחות. ה"לקח הסוציאלי נותן לסרט את ערכו המ"לא.

אם "נשים בכלא" אינו סרט משיב רצון בהחלט, הרי זה משום שיטתה הרגשה שאם כי גילה את האמת, הרי גילה רק מעט מצעיר, מה שהשאר בצל עולה בזרעו על המעט שהופיע על הבד. אולם להוליבוד יש עסק עם צנזורה מטומטמת. בקרוב יגיע לארץ סרטו של מרסל קרנה על אותו נושא. סרט הרבה יותר נועז, גלוי וחזק. אולם אז תתעורר הצנזורה של מדינת ישראל שאינה נופלת בקפדנותה הפורטיטארית מזו של הוליבוד...



מאיר ביקל וזיוויאן ליי הצלחה לונדונית



ברקה אחרי קריאת פסקידין המוות - אשתו המוועזעת של הנאשם מוצאת מן האולם, בשעה שיעקובוביץ ממרר בבכי.

ח ש פ ט

לירה אחת קנס

בבית הדין המחוזי בת"א שררה אורה מתוחה, אותה אורה אופינית המלוה מתן פסקידין גורלי. אותה שעה התרוצצה ב- מסדרון אשה כבת 35, לבושה בגדי החג שלה, כשהשוטרים מונעים בעד כניסתה לאולם. היתה זו אשתו של דוד יעקובוביץ, בן, שהוצאה קודם לכן מהאולם, כאשר התפרצה לשמע ההחלטה העקרונית, שלפיה נמצא בעלה חייב ברצח ובאונס. היא פנתה לכל אחד מהנאשמים שיצא מהאולם כשקולה רועד וחנוק בגרונה: "מה אמרו? מה הם אמרו?" גורלו של יעקובוביץ כבר נחרץ כמה דקות קודם לכן, אולם אף אחד מבין היוצאים מאולם בית הדין לא השיב

טול עונש המוות במדינה, ואילו יעקובוביץ, בן, החמישי, מחכה לערעורו בפני ביה"ד העליון.

המשפט של השנה. משעה 8 ב- בוקר באותו יום הורגשה בבית המשפט המחוזי, שבבית הסי. אי. די. לשעבר בדרך אילת (יפרת"א), תנועה בלתי רגילה. "המשפט של השנה", שהסעיר את הרוחות, ושימש דילמה בכל החוגים של התורה במשך 15 חודשים מאז אירעה פרשת גן מאיר, משך תשומת לב עצומה. אנשים רבים, ביניהם נשים מכל הגילים, הקדימו לבוא כדי לתפוס מקום. אולם מספר המי קומות באולם הוא מצומצם, ורוב האנשים לא הורשו להכנס. השוטרים שמספרם היה הפעם גדול מהרגיל, הרחיקו מהפרוץ דור צעירים וצעירות למטה מגיל 16 (בד"ר קת תעודות ויהוי) שבאו לבית המשפט...

אני מרגיש מצוין. יעקובוביץ הובא כמה דקות לפני השעה 9, ככול בידי ו- רגליו, ומלווה משמר שוטרים חזק. על המדרגות חיכתה לו אשתו, שהקדימה לבוא. "אני מרגיש מצוין!" השיב לשאלת אחד העתונאים - "אני מאמין בצדק מן ה- שמים".

מקץ שלוש שעות, משהובל בדרך חזרה במדרגות, והוא שוב ככול בידי ורגליו, והי קהל מפנה דרך למשמר השוטרים, השמיע הנידון צעקות בכי ומחאה: "אלהים ינקום אותי! לכלם יהיה הסוף שלי, להם ולבני ניהם ולבני בניהם!"... קודם לכן, לשמע פסקי-הדין, התפרץ יעקובוביץ בבית המשפט: "מצפונכם לא יהיה נקי עד טוף חייכם, אני תף מפשע, אני לא עשיתי כלום..."

זוג יוצא מן הכלל. אולם בית ה- משפט היה סבור אחרת. לא זה בלבד, צוין בספק הדין, שיעקובוביץ הכה את דניאל פקטורי על ראשו, לא זה בלבד ש- הוא אנס את אחותו, לא זה בלבד שהוא הביא את החלוק והזעיק את המשטרה, אך הוא פעל גם לפי שיטה קבועה, שבה בוצעו כמה מקרים עוד לפני האסון עם פקטורי, באותו גן מאיר עצמו. פרשת ה- עדות של אותו קצין צבא, שסיפר לבית המשפט על מקרה דומה שאירע לו כמה חודשים לפני אוגוסט 1949 בגן מאיר, שימשה כאן כעין הסבר, כי מעשה ה- נפלות של אדם יחיד על זוג מתבודדים בגן ציבורי איננו אגדה, הוא דבר אפשרי. השיטה, כפי שצוין במסקנות בית-המשפט, היתה בין השאר מבוססת על ההנחה כי הנוג שיותקף בנסיבות כאלה בגן ציבורי יתביש אחר כך לגלות את הדבר ברבים (ואמנם ידוע למשטרה על מקרים כאלה). אולם לרוע מזלו של יעקובוביץ היה הנוג הזה יוצא מהכלל: היו אלה אח ואחות והצעירה לא נרתעה מלספר את כל האמת.

עדותה של הצעירה שזאנסה, עמדה ב- מרכז המשפט ושימשה יסוד לבנין ההר- כחות. בית הדין הביע את הערכתו המלאה לעדות זו וצוין, כי הוא מאמין בכל דב- ריה של הצעירה. מאידך גיסא - את הסיוע הטוב ביותר לדבריה של הבחורה (אשר הכירה וויהתה את יעקובוביץ אחר כך) מצא בית המשפט בדבריו של יעקו-

לונגת כאילו שלשה אנשים התקופו את הזוג בגן מאיר...

שנים נעדרו. שתיים וחצי ארכה הקראת פסק הדין המנומק, כשבאולם דממה רבת משמעות. היחידים שהיו "בתנועה" היו כתבי עתוני הערב, שגמרו אומר לה- ביא את החלטת בית הדין לידיעת הציבור בכל הארץ עוד באותו יום. באולם נעדרו הפעם שתי דמויות מרכזיות של המשפט המסוכך והסנסציוני הזה: הצעירה שנאג- סה, וסניגורו של יעקובוביץ, שלא הופיע מפאת עייפותו, כפי שהודיע בא כוחו.



הסמך נסים מטפל בנאשם שהתעלף אחרי קריאת פסקי-ד

תפקיד: הדעה המקובלת, משום מה, כי אדם אחד אינו מסוגל לאנוס אשה, היא אשר פעלה כאן, לדברי בית המשפט, כא- שר אחד העדים סיפר כי שמע מפי המת-

במשך שתיים וחצי לא הסירו האנשים המרכזיים שישבו זה מול זה עין מאב בית הדין, ד"ר בריזכאי, ליד האחד מהם ישב פרקליט המדינה, מר שימרון, ומאחר- ריו אנשי צמרת המשטרה, ואילו ליד השל- חן ממול - שלמה רוזנשטיין, מפקד מש- טרת תל אביב בימי האנגלים ויועצו של הסניגור במשפט זה.

"זהו מעשה שיידוק!" מלמטה, מרחוב אילת הסואן, הגיע הד הצופרים של המכונות, כאשר בית הדין החל לטפל בשאלת הפיצויים למשפחת הנרצח. היורד ובקול רועד דרש עו"ד שצופק שיוטל על הנידון התשלום הסמלי של לירה אחת לאלמנת הנרצח וילדו. לשמע דרישה זו להטיל קנס על הנידון למות התרגש דוקא הקטיגור, (האיש שדרש את עונש המוות לנאשם). "זהו מעשה שיידוק!" - אמר. בית הדין נענה לבקשת בא כוח האלמנה, כשהנידון איננו מאזין כלל. כך הוטל עליו לשלם לירה אחת...



הנרצח דניאל פקטורי

לאשה, אף אחד לא רצה להוציא מפיו את הבשורה.

שתי חליפות. בפנים האולם, מת- יסח בבכי, שכב הנידון על אותו ספסל, שעליו הושב בדיוק לפני שנה - ב-28 לנובמבר 1949. אותו בוקר בא למשפט מגולח למשעי ולבוש חליפה כחולה, אותה החליפה עצמה, אשר בה נראה במשך 44 הישבות, שארץ משפטו, פרט לאותם ה- ימים, כאשר הובא לבית המשפט פצוע אחרי שני נסיונותיו לשלוח יד בנפש.

כמה שעות אחרי כן, בצהרי יום ג', הוכנס לתא הנידונים למות שבבית הסוהר המרכזי בתל-מונד האסיר התמישי, לבוש חליפה אדומה. שאר ארבעת הנאשמים בתא הם כולם ערבים. (היהודי היחיד שהיה בתא הזה בחודשים האחרונים, יהושוע דגון, עזבו לפני כמה שבועות לאחר ש- ביה"ד העליון יזכה אותו מאשמת רצח). האחרים מחכים להחלטת הכנסת בדבר בי-



דקה אחת לפני קריאת החיוב בדין - הנאשם (למטה) עוקב אהרי כל תנועה של נשוא בית הדין, ד"ר בריזכאי (למעלה במרכז).



תשבץ ענק ומס' 145

מאוזן: (1) תבל; (4) בתישאל; (7) מקום גלותו של ציאנגקאישאק; (12) שרי...

שבועון מצויר לאנפורמציה; (203) מקום בו נמצא האורב; (204) תו מטרים הגני; (205) עוף טורף; (206) לגרום למשהו להיות מנודנד; (207) שקר; (208) אנלי...

(118) מורד הר שממים נגרים בו; (120) משפחת מלכים קדומה; (121) שרפרף; (122) מקום התגוששות ומלחמות שורים; (123) ערש תרבות עתיקה; (125) זמר; (129) ירק מאכל משפחת הבצלים שטעמו וריחו חריפים; (130) חלק העץ שבין העי...

עתון המלך

שוב היו הסטודנטים בקהיר סוקרים. ה- שבוע נטשו את ספסלי הימודים ויצאו ב- המונימים בכיוון הבנין הידוע של השבועון 'אבכאר אליום' במרכז העיר. הם צעדו וצעקו סיסמאות השש וצעמאות שמשטנו אחריהם אספטרף יתף ולבוש סובבות וויש מהר צעד ברהבות מיפגן אדיר.

מלך בנין העתון: נגדה והמפגינים ר" החלו במסע קריאת בוז נגד העתון וקור" כיו. 'בוגדני!', 'עבדני!', 'מלכני שפילי' 'לגרוני' בתנופה גולה התפרצו זמפי גינים אל חזיר המערכת והפוס, שברו רהיטים חזיר והכו את העובדים. המשטרה שהוצקה למקום, הופיעה ואחרי קרב קשה הצליחה לפגוע און הסטודנטים והמלכני-הם. המאון: 36 פצועים והרוג אחד.

מלך עבדני: אבכאר אליום נוסד בש' נת 1945, לאחר ירידת הוואפד מהשלטון, ע"י שני אחים תאומים, מוסטפא ועלי אמין בתמיכתו הכספית, ובהשפעתו של זמלך פארוק. לפני כן עבד מוסטפא במערכת ז' שבועון הבלתי-חלוי 'אל-אתנין' ועלי ב' חברת הוצאה לאור.

ה'סקופ' השואון של העתון: פרסום סו" דות מן החזר על היחסים בין הבריטים, המלך ואלניחאס באשא. הוא גילה כי בש' נת 1942 איים הלורד קלרן (סיר מייסל למפטון, שגריר בריטניה בקהיר) על פארוק להגלותו, אם לא יחזיר את אלניחאס לשל' טון ויפסיק לתמוך בארצות הצייר. כדי ל' המחיש את איומי השגריר, עמד ליד האר' מן טור של טנקים בריטיים.

בסידרת מאמרים סנסציונית, בשם 'מדוע החירוף היחסים בין המלך והוופר', סיפר העתון בין השאר כי אחרי כל פגישה עם אלניחאס היה עובר על המלך משבר עצ- בים וכי שגריר בריטניה התיחס (לא בפומי' בי) אל פארוק כאל משרת.

השבועון הפך, במרוצת הזמן, לבטאון ה' מלך (לפניו היה העתון היומי 'אל-מוקסם' שלא היה מתאים יותר בגלל שמרנותו). ר' תמיד הופיע עם ידיעות על העומד להת- רחש בתחומים הפוליטיים לפני שאר העתון- נות המצרית. נגדו לא פעלה הצנזורה, וי' ידיעות רבות פורסמו על ידיה בתחומים אח' רים אושרו לפרסום באבכאר אלי-יום.

האחים אמין קיבלו תואר ביי, ואחד מהם אף היה לחברו הנאמן של המלך וסיפק לו הזמר להרפתקאותיו המיניות. העתון נקט בקו עקבי נגד הוואפד והצי טיין בשנאה אישית נחאס באשא, עד אשר ראו בו המצרים סמל המאבק בין המלך ואל-נחאס. הואיל והסטודנטים אינם מעי' זים להפגין נגד המלך, הפגינו (הסטודנטים שתמדי היו מבצר הוופר) נגד בטאונג, למרות העמדה הפייסנית כלפי המלך שנקט בה ה' וואפד מאז עלותו לשלטון לפני כשנה.

למחרת ההתקפה על בנין העתון, הוקראה 'איגרת הכתר' באסיפה של בית הנבחרים. רים. תגובת הסטודנטים היתה ספונטנית - הם יצאו בהפגנה (השניה תוך 24 שעות) נגד העתון 'אבכאר אליום' הפעם היה הקרב קשה יותר: 74 פצועים מיריות, אב- גים ומקלות מבין הסטודנטים והמשטרה. אולם בזה לא נסתיימה פעילות הסטור' דנטים בשטח הפוליטיקה. במקום לשוב לספ' סליהם המשיכו בהפגנותיהם - בעד איחוד עמק הנילוס ופינוי הצבא הבריטי מאזור התעלה. בנאום הרגעה הבטיח אלניחאס כי עם בוא העת לצאת נגד האנגלים בגלוי, יעמוד הוא בעצמו בראש הנוער המצרי. 'חייכם יקרים מדי, נגסה קודם בדרכי שלום...'

מאוזן: (1) אגודת שבלים; (2) מלת שלילה; (3) השכלה; (5) הרבה עצים יחד; (6) אתה ישן עליו; (7) נחש ארסי; (8) מסמר; (9) בלעדיו גרונן ניחר; (10) רשע; (11) כסף רב; (13) מיניסטר; (14) התולדה וכל אשר שר; (15) שופר; (16) אמצע; (17) שר התחבורה; (19) מאה; (21) דבר מעשה הנמסר מאחד לשני; (23) דו חיי בתחילתו; (25) סגי נהור; (27) מגוחה; (29) פרא; (30) מפתן; (31) עובד ללא שכר; (32) מין פר; (34) חיה שקטה; (36) קו קטן לקשוט האות; (37) גמד; (39) ענף דק, שרוק; (41) עוף מפורסם בהסוואה מקורית; (42) להלכות הקירות; (44) אצי טבה; (46) רבי משה בן מימון; (48) חשי' כה; (50) משתכן; (51) בול עץ; (53) אין לו ידיעו; (55) אלמנטריות; (55) עוף; (57) זע; (58) הכה; (59) אתח המאורעות הצבוריים הגדולים שעברנו בימים אלה; (62) מראה טבע; (64) אבי גמר השופט; (66) סלע; (68) מחוזה; (70) ארג; (71) סימן; (72) אחותו של משה; (74) אבן שיש לבנה; (75) כתב הממש' לה הנמסר ע"י ציר לנשיא המדינה שבה יכ- הן; (76) ספורים ודרשות בתלמוד שאינם בגדר הלכה; (78) יחידת הלחם; (79) החורש הראשון לפי התורה; (80) חבי אניות ישראל לית; (82) מזל; (84) מתשבה קלה; (86) ירד ב' לשון פיוטית; (87) מספר הפרקים בספר ירמיהו; (90) בדיקת ממדים; (92) עיר שבנה שלמה לעצמו במדבר; (93) מקום מושבן של נשי הערבי; (95) משחק גורל נלהב; (97) משורר אמריקאי בן זמננו; (98) צייר מודרני ספרדי; (100) מטבע הר' דית; (103) בירת סודאן; (105) מלת בק- שה; (107) קבוצה בשומרון נוסדה ב-1939;

בתרון תשבץ מס' 44

מאוזן: (1) נאמן; (5) גרינג; (10) תמוה; (12) צהר; (14) רם; (16) כרמל; (18) צב; (19) משמר; (21) בית ינאי; (22) פרא; (23) נשר; (24) נם; (25) הרהור; (27) שיר; (30) בול; (31) עגנון; (33) רן; (35) עבר; (36) דבש; (38) מיליאד; (39) שנון; (40) יד; (41) שובל; (43) נע; (44) צוק; (46) תרוד; (48) גוסטב; (49) דמות. מאוזן: (2) את; (3) מכר; (4) נור; (6) רץ; (7) יהויכין; (8) נר; (9) טרמפ; (11) המבשר; (13) הבימה; (15) משרה; (17) ליר; (18) צאן; (20) מארב; (23) גול; (26) הומירוס; (27) שגר; (28) רודן; (29) תמליל; (31) עבדות; (32) נבון; (34) ניד; (35) ערש; (37) שנער; (39) שלום; (42) ברד; (44) צו; (45) קט; (47) דו.



קציר תשבץ-הענק האחרון (מס. 35) - אלפי המתרונות מגיעים ונבדקים ע"י המוכירות. נתן פרנקל מחיפה (שמאל) שוכה בטיפה לאילת.

יצאים לדרך

במשך ימים יללה רוח סערה על פסגות הרי האלפים בצרפת. התיירים וחובבי המג'לים כבר חזרו מומן לבתיהם. בעיירה שאמוני ישבו מורי הדרך המקצועיים, גמעו את השכר, התלוננו על מזג האוויר והתלוצצו על חשבון מורי הדרך של הכפר סנט'ורבה השכן.



שיירת ההצלה בדרכה במחצית הדרך, חגל

במרומי השמים מעליהם נאבק טייס אוירון נוסעים הודי "קונסטלישן" - 4 מנועים - עם הסערה בדרכו לג'ינבה, מעבר להרים. האוירון הסיע 40 מלחים מפקיסטאן, בדרכם לאנגליה, לקבל אניה חדשה. ניזר במנור סנט'ברנרד הבודד דומה כי שמע רעש מזור, ואחרי כן שוב השתלטו צויתות הרות. יומיים אחרי כן, נהגלו שרידי המטוס על פסגת מון-בלון בגובה של 5080 מטר, ע"י טייס אוירון סיוור שנשלח לגלות את עקבותיו.

בימי חורף מכוסה מון-בלון בשיכבה עבה של שלג טרי העלול להדרדר תהומה מזועזע קול בלבד. היה ודאי כי אף אחד מנוסעי המטוס, לוא גם נשאר חי, לא יוכל לחיות יומיים על הנהר.

חוק ההרים. אך במעמקים קיים חוק אילם המחייב כי אם מאבד איש את דרכו, או נלכד בהרים, חייבים לחפשו. בשאמוני, לבש רנה פאיו, מרדף ראשי של ביה"ס לטיפוס-הרים של הצבא הצרפתי, את בגדי הנהר שלו, מרח את פניו בשומן נגד קור הרוח החודר, אסף 25 מחבריו ובפשטות הכריו: "יוצאים לדרך". בסנט'ורבה השכן, התקשר לואי ואלה, איכר שעבד כמורה דרך בזמנו הפנוי, עם חמשה חברים מטל פון. תשובתם הקצרה היתה: "מתי מת חילי?"

וכך יצאו שתי קבוצות הצלה לחפש את המטוס. במחצית הדרך, עזב פאיו את קבור צתו לברוק את הדרך שלפניהם. רוח עזה, פתאומית, העיפה אותו ואחריו מפל של שלג. שעתיים אחרי המקור, קיבלו אשתו ושני בניו ידיעה באלחוט כי רנה מת. מיד אחרי כן, נתקבלה פקודה מהצבא שעל כל האנשים לחזור מיד. היה זה כבר לעת ערב.

מן הכפר יכלו התושבים לראות שורה של נקודות-אור קטנות מתקדמות הלאה לכיוון הפסגה. היתה זאת קבוצת-ההצלה מסנט'ורבה שלא היתה מצוידת באלחוט, והלכו על שמעה את הפקודה לחזור. הם נשאו עמם כמויות גדולות של שומן למריחה ומשקאות חריפים. לבסוף הגיעו לצ'ריפון עוזב ושם בילו את הלילה.

למחרת בשש המשיכו את דרכם. רגלו של אחד מהקבוצה קפאה, והוא נשלח חזרה לכפר. ב-4 אחר הצהרים הגיעו לצ'ריפון אחר בנעליים קפואות.

"היה שם עכבר - מה הוא אכל ואיך חי איני יודע. הוא ניסה כל הזמן לאכול את שער ראשו. למחרת משחנו את עצמנו היטב בשומן, התעטפנו בסחבות-צמר ושוב יצאנו לדרך". בשעה עשר הגיעו למקום התאונה.

בובה, ראשו יר... "דבר ראשון שמשך את תשומת לבנו היתה בובת ילדים, וזה זעזע אותנו. אחרי זה מצאנו יר, ראש, רגל, אך לא גוף אחד שלם. הצעם הגדול ביותר שהיה מונח שם, היה גלגל האוירון."

הקבוצה חיפשה במקום. כל צעד היה מאבק ברוח החזקה. נמצאו שלוש חבילות דואר והקבוצה חזרה בדרכה לכפר. "ובאווה מהירות ירדנו!" מתפעל ואלה. "בסך הכל חמש שעות!"

באותו לילה שתו תושבי סנט'ורבה שמפן במקום הגרוג הרגיל שלהם. מברקי ברכה באו מכל קצווי תבל. ציר הודו, סרדאר סינג מליק, שביקר אצל אלמנת פאיו, הבטיח כי לעולם לא תרשה לה ממ' שלתו מתסור או מצוקה כספית. הוא פתח בנאום תודה, אך באמצע הפסיק, ופרץ בככי.

פלאפל בניו-יורק

ב,ניו-יורק פוסט", עתון הערב של ניו יורק, הופיעה לפני ימים אחדים רשימה: "מטעמים ישראליים בניו יורק". העתון סיפר על מסעדה יהודית כשרה המוכרת את "המאכל הישראלי המפורסם - פלאפל". סופר "העולם הזה" בניו-יורק שיצא לחקור את הדבר מוסר: -

עליתי על הרכבת התחתית ושמתו פעמי לכיוון רחוב אסקס מספר אחד; רציתי להוכיח כמו פי באמתותו של המאמר!

המסעדה הכשרה שוכנת ברובע היהודים המפורסם של ניו יורק, באיטס סייד (הצד המזרחי). ברחובות הרובע אפשר לפגוש ביהודים בעלי זקנים ארוכים, פאות מסולסלות ותלבושת חסינים שחורה. האוון קולטת רק אידיש. האנגלית נחשבת, ברובע יהודים צפוף זה, לשפה זרה... מוכרי הד' עתונים מכרזים בקולי קולות על עתור ני הלילה האידושיאים, ואילו מערכת ה' עתון הסוציאליסטי-אידישיאי "פארוערטרט" שוכנת גם היא לא רחוק מ"מסעדת הפ' לפל".

מעבר לגבול טולכרם

(ראה עמודים 9-8) יום אחד עצר משמר ערבי בגבול המשו' לש אדם כבן 35, שהגיע מהשטח הישראלי. האיש היה לבוש חולצה ספורטיבית וסנדלים והתנהגותו היתה חשודה: הוא צעד במהירות, כשהוא שקוע במחשבות, ושר בקול רם. ועל הכל - הוא לא שם לב בכלל לעובדה, כי הוא עובר את הגבול. היה ברור, כי האיש הזה בנו להסכם שביתת הנשק...

בראותו שני חיילים מווייני ברובים התלהב מאד למראה עיניו, אמר להם בעברית צחה "שלום, חברים!" וטפח על שכמו של אחד מהם. הואיל והאיש לא ידע יותר משלוש מלים בעברית (המלה השלישית - "להתראות") וגם ערבית איננו שור מע, העניק להם חיוך לבבי וביקש להמשיך בטילו בכון טול כרם.

"מוינן" - קבע אחד החיילים היודע מנסיונו על מטורפים אחרים, שעברו את הקוים. הם תפסו את התייר המורו וסחבוהו בחזרה. בינתיים הגיע קצין ששמע צרפתית האינדינז'ן חוסל בכי טוב.

המטייל העליו, שחצה את הגבול תוך שירה, היה אליעזר דה קרבליו, המנצח הברזיליאני, המהפנט במשך כמה שבועות את הקהל המוסיקלי בארץ. אמר קרבליו: "אצלנו בברזיל לא עוברים כל כך מהר את הגבול כשיוצאים מהבירה לטילו קטן".

בן הג'ונגל חותם אוטוגרפים. כמ-עט ערב ערב עומד קרבליו על דוכן המנצח חים בתלאביב, ירושלים או חיפה, ומלהיב את מאזיניו. בן הג'ונגל הזה, שאמנים גרו' לים כקוסביצקי מנבאים לו קריירה גדולה, נמצא עתה בתוך תהליך הכיבוש הזה. אפילו הקהל הישראלי. שישה חפץ הגדירו כ"קהל



הלויתו של רנה פאיו באמצע הנאום, בכי

סופיסטי" גמר הלל על קרבליו למרות שאיננו פעיל בשביל המגבית המאוחדת, ובכלל, טרם שמעו מפיו הכרונות ציוניות.

עודף מרץ עצום מאפיין את קרבליו. בעמדו על דוכן המנצח הוא מזכיר "הר געש מאופק בכפפות משי", כפי שהתכבט אחד המבקרים כאן. אולם במשך היום, לפני הקונצרט, מכיר המוסיקאי כמה דרכים המשמשות פורקן לעודף הזה. ואחת מהן היא ההליכה במשך שעות. יום עוזב קרבליו את ביתו (בית התזמורת שברדך לרמתיגן), והולך ברגל לשפת הים בהרצליה כדי להתרחץ בים. לאחר שחיה של כמה קילומטרים בלב הים הוא חוזר ברגל לתל-אביב. אולם המטרה איננה ספורטיבית גרידא: הדרך מוקדשת לריכוז אמנותי ושירה בקול רם מתוך הפרטיטורה שבלב. יום אחד נמאסה עליו הדרך להרצליה והוא בחל בכון אחר מבלי לדעת שהוא עובר את פתח-תקוה.

צעירה ביישנית וצמח שיכור. שלא כדוגמת אמנים צעירים אחרים, שהמול האיר להם פנים והם עלו בסולם הקריירה והפכו, פרימודנות, נשאר קרבליו אדם פשוט, גברי וונה. הוא אינו נותן לאדם אחר לסחוב את מזונותו, כשהוא הולך או חוזר מקונצרט. הוא איננו מפלרטט עם הקהל, והוא איננו "מכרז" על עייפותו. "או" טוגרף - הוא שראל הראשון בראותו צעירה ביישנית על פתח חדר האמנים - "בבקשה, בואי הנה, אני אוהב לתת אוטור

גרפים, אם את חושבת שזה שווה משהו". כמנצח - מועטים, כמוהו, בין הכוכבים הצעירים, אשר אינם מחשבים את הרושם שעליהם לעשות על הקהל בגבם. להיפך - הוא עושה מאמצים רבים כדי לשלוט על "הזיקה לבלאט". ואלו, על הבעת פניו ועל



הקומפוזיטור משה רפפורט בראשית הדרך, קיבוץ

השירה בקול רם, שעה שהוא שקוע ביצירה המוסיקלית, אינו יכול לשלוט. כדי ל"הר" את קרבליו לקהל הישראלי "מצדו השני" הפליג מקסים סלומון, צלם מערכת "העולם הזה" לעבר הרפתקאה עתונאית. הוא תפס כסא בין מנגני התזמורת, בשעת החזרה, ואם כי הוא חובב מוסיקה מושבע, עוד לא נזדמן לו ליהנות מקונצרט כמו בפעם זאת. אלא שלאחר הקונצרט ירד מהבמה שיכור למחצה, המום על ידי המוסיקה וה"הצעות הפולחניות" של המנצח...

תאחרי רפרוד של אופוס 35

לפני כ-16 שנים בא לירושלים, מקטור-ביץ אשר בפולין, אדם צעיר לימים אך מנוסה בניגיה בצילו. מלבד הנסיון בניגיה בתזמורת האופראית הטובה של קטור-ביץ, הביא אתה האיש שתי רביעיות מיר תרים מפרי עטו והרבה התלהבות לארץ ול"חזון העתידי". בסך הכל היה זה טיפוס מנור: מיד בהגיעו לארץ הכריזו, כי שפתו תהיה מעתה אך ורק עברית והוא עצמו שמע בקושי כמה מלים בשפתו החדשה. על אף עברו המתבולל במוסיקה, נאחו מיד ברעיון היצירה העברית המקומית, שקע בחקר המקורות, בחלומות ובקומפוזיציה. זה לא היה מספיק כדי להתקיים בירושלים בימים אלה ועל כן הלך האיש לנגן בבית קפה.

הצילסון בקפה "וינה" בירושלים ביימים ההם היה משה רפפורט, הי קומפוזיטור הידוע בשיריו "ירושלים", "חלמתי חלום" ורבים אחרים. הוא שחבר את הקונצרטו הישראלי הראשון לצילו, שבוצע ב"קול ישראל" ביום א' שעבר. מב' מה וכמה בחינות היה רפפורט מנגן בית קפה מיוחד במינו: היה זה מנגן הקפה היחידי שחלם על... הקיבוץ. אמנם ירושלים ביימים ההם לא היתה דומה ל"פריז הקלוקלת", (אפילו לא לתלאביב של היום), לא היה בה הצביון של חיי לילה אירופיים, אך בשביל רפפורט היה זה מספיק כדי לעמוד על הירידה המוסרית של החברה... וביום בהיר אחד, לתמהונם של מכריו ומעבדיו, ארז את מזונותיו ויצא להשתקע ברמת הכובש.

כמה שנים ארך "תהליך הטיהור מגלות העיר... עד כי ידיו של המוסיקאי סבלו את העבודה בשדה. היה זה בשבילו הישג הוא אחד מאותם המועטים בין מחברי המוסיקה שלנו, הרשאים לומר, שהם מכיר רים את הארץ שמתוך לקפה "פראק" ב"תלאביב. מקץ תקופה מסיימת חזר רפפורט המחודש לעיר, כשבתקו יצירות רבות, וכולם בסגנון ישראלי-רפפורטי (השם רפ' פורט הוא השאריה הגלותית היחידה ש' הקומפוזיטור לא יכול משום מה להיפרד ממנה...)

חוגי מפא"י משעה שהיה מנהל מחלקת ההסברה והפרסום של הוועד הלאומי, וני ציגה המיוחד של הסוכנות בלונדון. הצי ליה לקרב את חוגי הכנסיה האנגליקנית והסקוטית לציונות. הקושי העיקרי: הסכמתם המלאה של ארבעת פלגי החזית הדתית.

בורע נטויה

● **נארימון פאדק**, ארוסתו הצעירה (18) והיפהפיה של פארוק מלך מצרים, פרצה בכבי עז כאשר שומר ראשה, האתי לט כבד הגוף ושחום העור, הפיל במכת אגרוף שלם איטלקי זריו שרצה לצלמה במלונה.

משטרת מילאנו, שבצפון איטליה, חשה למקום אבל לא עשתה דבר: שומר הראש, הנספח לקונסוליה המצ-רית, היה מחוסך חסינות דיפלומטית ופעל, לדבריו, מתוך הגנה עצמית.

● למרות כל ההכחות על מסירת תפ-קדי הפיקוח, ירושת משרדו של ד"ר יוסף, למשטרה, היה יוסף שאול נחמיאס עסוק ביותר בישיבות והתייעצויות במטה המשטרה.

הוא לילד ירושלים, בן 38, מייגור בצבא הבריטי שעלה לדרגת סגן המפקח הכללי של משטרת ישראל. היה יוצא לצידי בהרי ירושלים בהיותו מנהל חברת ביטוח, לפני המלחמה. הוא יקבל לידיו — באם יוחלט



עתונאי צנחן "מויש" פרלמן
גט הנערה שיכנעה

על כך סופית — את הפיקוח על חלק ניכר של חיי המשק.

● **תופיק טובי**, צירה הערבי הצ-עיר (28) של מק"י בכנסת, נתקבל בתשואות ממושכות ע"י אלפי נציגי שוחרי השלום שנתכנסו לוועידתם בוורשה, בירת פולין.

בערבית מתגוררת, שנשמעה בעשרות הרמקולים באולם המקושט יונות שלום, מעשה ידי הצייר פיקאסו, הודיע, כי אר-בעים אחוז מתושבי ישראל חתמו על עצומת השלום. יהודים וערבים מתנגדים כאחד למחרת המלחמה. לבסוף צרף את חתימתו לכרוז ההחלטה הקורא לכבוש את השלום בכוח, באם יהא צורך בכך.

● **לד"ר רב יוסף**, שר הצנע שהפך שר התחבורה, ארעה תקלה קטנה: אחר שבוע גדוש עבודה -- קבלת תעו-דת רישום בספר הזהב מצד פקידיו וביקור יסודי בנמל חיפה עשיר-השעורריות -- נעצרה מכונתו.

שוטרי התנועה מצאו: (א) כי נהגה היה חסר רשיון, (ב) כי המכונת היתה בלי תו הקובע את האיזון בה מותרת תנועתה (לפי חוק הגבלת התנועה).

● סגן המפקח המחוזי **יששכר שפי** (גל), מפקד משטרת החופים והגבולות, שזכה בשבוע שעבר באות הצטיינות בריטי, על שירות מצויין בימי מלחמת העולם השנייה, היה מלא התמרמרות: משרד העלייה ענה בשלילה על בקשתו להיתר יציאה לקפריסין לשם טיול במשך 10 ימים.

הנימוק: גם לפקיד ממשלתי חשוב אין זכות לעזוב את הארץ ללא סיבה מספקת.

ביד נדיבה

● השיירה האחרונה של עולים, שהגיעה מסין הרחוקה, הנתונה בצל כוכבו האדום של מאריטה-טונג, הביאה עמה: לנשיא המדינה, הד"ר חיים וייצ-מן — שיחה מעור נמר, שניצוד במנגווריה לראש הממשלה, דוד בן-גוריון — שני שתיחים מעורות ברדלסים. לרבה הראשי של ישראל, הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג — ספר תורה. הנתון בארון קודש, מעוטר קישוטי כסף. ולקרן הקיימת לישראל — איסף בולי הדואר, המכיל מיליון בולים.

● השוטרים ממשמר ראש הממשלה הגי-שו זר גלדילות אדומות לאשת ראש הממ-שלה, פאולה בן-גוריון, השוכנת בבית החולים "הדסה" בירושלים. היא שיב-רה את ידה, בהתליקה על מדרגות ביתה הסמוך לגן השושנים בטלבייה שבדרום ירושלים.

לור צורפו המלים:

"לאמא — בכרכת החלמה מבניך השוט-רים", בראשית השבוע נראה, כי הברכה הועילה: הזכר היחיד שנשאר לשבר — תחבושת גבס.

● **גנרל מרק קלרק**, כובש אי-סליה ומושל אוסטרליה, גבה קומה, צנום, הוא גיבור מלחמה בעל ארבעת כוכבי גנרל מוקספים. כשנשאל אם אוהב הוא אופירה, ענה:

"כאשר כבשנו באיטליה עיר אחר עיר, נראה היה, כי הקהל רצה ראשית לכל לח-יות את האופירה. הייתי מוכרח להופיע בה-צגת הבכורה. אך — הוסיף בחיך ערמו-מי — "כאשר כבו האורות היה בחור גבה קומה, חייל מפיקודי, מתיישב במקומי".

● **ד"ר יוסף בורג**, סגן יושב ראש הכנסת, הלך להתפלל מנחה ביום הזכרון למות אביו. הוא נכנס לאולם הסמוך למזון הכנסת ועמד לפתוח בתפלה. לפתע נוכח שחצר יהודי עשירי למניין.

מתוך אהדה חברית הניח חבר הכנסת נציו מק"י, **מאיר וילנר**, את "קול העם" מידי, חבש כיפת משי שחורה, שסופקה ע"י אחד מצירי החזית הדתית, והשלים את המניין.

● שוב הגיעה שעתו של אחד מטובי מפקדי "גבעתי":

אלוף משנה צבי ("צירה") צור (צירטנקו), בן 27, ממוסקא, חייכני ופיקח, הועמד עתה בראש מבצע עזרת הצבא למ-עברות.

בראשית המבצע נטלו על עצמן חיילות הח"ן, חיילי הצי ואנשי חיל האוויר, את הטיפול במעברות הנידחות הראשונות לטי-פול: ביהודה, בשפלה, בגליל.

ברוח אמיצה

● הצנחנית הראשונה של צבא ההגנה לישראל, **יוכבד קאשי**, ילידת פרס, בת 21, צנחה השבוע מספר צניחות נוסף. עליה להוסיף לצנח כדי שתוכל לעונד את הכנ-פים הנכספות, עדות חתק הצניחה, ליד המצנח הקטון שעל חזה.

מן ההיסטוריה של יוכבד: מפקדת כחת פלמ"ח, קצינת עיר של באר שבע, נערה ששכנעה שלושה מפקדי חילות כי היא מוכשרת לצניחה: את אלופת משנה שוש-נה וורנר, מפקדת הח"ן, את חיים שיבר, מי שהיה מפקד חיל רפואה, ואת סגן אלוף יהודה הררי, מפקד הצנחנים.

● צובר צניחות שגו, שצנח מאותו מטוס, עם היתרון האור הירוק, היה סגן האלוף **מישה** ("מויש") **פרלמן**, העתונאי האנגלי המשופם המוכשר, מפקד יחידת הקשר ("מלון ריץ") לעתונות ודובר צה"ל. "הא-נשים שיודעים" מעמידים אותו בראש שר-רותי המודיעין של המדינה במקום **גרשון אגרון** (סקי), החוזר לעריכת עתונו — ה"גידוסלם פוסט".

● סירובה של מפא"י לשתף את הציונים הכלליים בהנהלת העיריות, הגביר את סי-כוי הדתיים.

בירושלים, בה מייצגים ארבעה אנשי הגוש הדתי ארבעה זרמים שונים, צפה, לאחרונה, הצעה להעמיד את **שלמה זלמן שרגא**, איש הפועל המזרחי, בראש העיר.

שרגא, אדוש הזקן והממושקף הוא חבר הנהלת הסוכנות בלי תיק. מקובל על

האמא שלי אומרת — רק



חלואון
ש מ פ ו

לשערות יבשות

המפיצים: חברת נורית כ"מ.

הרחקת שערות לחלוטין

בדיאטרמיה באחריות בלי צלקות ובאופן סופי (שיטה חשמלית) 1400 שערות לשעה מהרגלים

"ירדניה"

תל-אביב, יוחנן הסנדלר מס' 18.

חיפה, רחוב מיכאל 31.

השתמשו בחדשי חינה להרחקת השערות



רדיו

ש. ליפשמין

תל-אביב

בני-הודה 47 בקומה

תיקונים • אגודה

קניה • חילוץ

קולנוע בתל-אביב

- אופיר — נשיקה חצות (3)
- אסתר — אינו ג'ימו (3)
- מגדלור — "סטרומבולי"
- אוריון — נשים בכלא (2) (אלינו פרקר)

קולנוע בחיפה

ארמון — "AFRICA SCREENS"
אורה — השושנה השחורה (2)



הנקוי לבעלי טעם

קשת מנקה וצובעת



תקליטים

- קניה
- חילוץ
- השאלה
- מכירה
- אברהמסון
- 9 רח' בן יהודה 9

פסנתרים

קניה — מכירה — תקונים
כרונים
א. וסטרמן. תל-אביב רח' רש"י 9

רכוש לך מיד העודות המלוה העממי

הדרך הקצרה ביותר



ס פ ו ר ט

וההרשמה בימים הראשונים עברה בהרבה על גבולות המשוער. האופנועים צריכים להיות למעלה מ-2.5 כוחות סוס ובמצב שימוש בינוני. התחרות תצולם ע"י סרטאי היומנים הבינלאומיים.

ועדת השופטים: סגן ברקוביץ — קצין המשחקים בצבא, איתמר עילם — עורך הספורט של "העולם הזה", אריה שפאק ואלי דורון, מפקדי "שועלי שמשון" לשעבר ופרדי גליקמן — ממיסדי פלוגת "שועלי שמשון".

ועדת הביצוע כוללת את זליג דייכרט — אלוף הרכיבה ומפקד הרוכבים לאר"ב ואירושה, סרן אדיר (סלומון) — מתחיקי ספורט האופנועים בארץ, יהודה ענן — אופנוען ומחבר ספר "האופנוע", ושלום כהן, איש שועלי-שמשון וסגן עורך "העולם הזה".

נביע השועלים -- למנצח. גביע מיוחד נתם ע"י מערכת "העולם הזה" למפעל, וכל המשתתפים יקבלו פרסים נאים כציון לרוחם הספורטיבית והעזותם.

השדים הבלונדיים שוב מסחטרים

בתחילה חשבו הכל שאין פלא: קבוצת "הפועל" חיפה חלשה ולפיכך נוצחה בשיעור של 0:5. א"ח חזרה התמונה ונש-נתה, אך הפעם נוצחו בחורי "הפועל" תל-אביב 0:4. קבוצת "מכבי" תל-אביב, שרכישה לה שם ברחבי יוגוסלביה ובאירופה, התייצבה בפני "השדים הבלונדיים" כשרצונה לנצח עז ויתרון של כוחות נמצא לרשותה. אך גם כאן לא הכזיבו הכדורגלנים האור-חים שבדיה וסיימו את המשחק ב-1:3.

בסוף השבוע נפגשו שחקני "הצפון-הקרי" עם בני פתח-תקה חמי המוג ונצחו בתור-צאה קטנה — 0:2. אין פלא בתוצאה זו מאחר שכל ה"שמנת" של "הפלטה-השבדית" נשמרה למבחן הקשה של יום השבת: נבחרת "הפועל" "מכבי" תל-אביב. בפתח-תקה הסתפקו האורחים בהרכב שכלל ארבעה שחקני מלואים.

המאמן האנגלי של הקבוצה השבדית ידע את המבחן העומד לפני קבוצתו. במקום לערוך טיולים קולקטיביים ולשמוע נאומים על קיבוצים סקד על שחקניו לשבת בבית המלון ולנוח. גם בימים האחרונים הרבית תיאוריה לשחקניו.

במשחק של השבת החולפת העמידה הקבוצה השבדית במבחן קשה את גרעין הניבחרת הישראלית ואף גברה על גרעין זה — 1:2. נבחרת זו תייצג את ישראל על שדה הכדורגל בתחרויות בתורכיה.

11 איש על בוק האיציטדיון. 12,000 שהתכנסו למגרש "המכביה" בתל-אביב היו שבועירצון, אם כי התל-אביביים הפסידו. הם יצאו בסיפוק מאחר ש הם ראו את שחקניהם לוחמים, ובטעם. הגנה ידעה לעמוד בפרץ ולבלום את הגניחות המפורסמות של חלוצי סטוקהולם. אין לקבל את הסברה שהשבדים כבשו רק שני גולים, מכיון שהם הסתגלו לתנאי ה"צנע" בארץ, הם יודעים את המלאכה ויפילו על מגרש בוצני וקשה למשחק כ"איציטדיון" "המכביה" התל-אביבי שרכש לו שם בעולם הכדורגל...

הנבחרת שנוסעת נבחרה לאחר המשחקים האחרונים שנערכו בישראל, אך נראה ש אין הצירוף מוצלח ביותר. השחקנים משתיים לאגודות שונות בארץ: תודורוב, בוך, וייס, שניאור, טיב, נוימן, אלי פוקס, מלמד, טוריקה, יצחק גמבש, שמעון צימרמן, יוסף מרימוביץ, אייוק ציציק, נסים אלמליה, צבי סטודינסקי, עמיחי שוהם, יהודה שוע גלור, שמואל ישראלי ומשה וארון. ההרכב מעורר ההורים גוגים...

ומאו רוכש השר חיבה מיוחדת (מרחוק) לכלי רכב זה. **חדש ימינו בקרב.** הצורך בענפי ספורט חדשים הודגש והורגש. "הדם" ה"צעיר של הספורטאים תוסס ורוצים משהו חדש ומעניין. לכל רוכב-אופנוע, ולכל ה"אוהב להסתכל בדברים מהירים מובטח מחזה מעניין ומושך. התחרות היא במסלול לול בגבעתיים ונשיא המועצה המקומית הבטיח סיועו. שר המשטרה — מר בכור שטרית — נטל את המפעל תחת חסותו

הפנישה הראשונה. יש בכך משום הגיון שהאיש שבחסותו נערך המירוץ, הוא אותו שר ממשלה שבמשך שנים רבות היה "אויבם" המושבע של רוכבי האופנוע ב-ארץ. ידידותו של מר שיטרית לאופנוע נעוצה עוד בשנת 1927. אז היה קצין המשטרה היהודי היחידי שלרשותו עמד אופנוע עם סירה. בנסיעת הבכורה של הקצין שיטרית קרה מקרה המקובל והרגיל בקרב רוכבי-האופנוע: האופנוע התהפך ליד בית-חרושת "לודויה" ברחוב נחמני (אז)



בדיקת המסלול: מעבר רכב



הירידה בחול בינוני



העזיה בדרך משובשת

שועלי שמשון שוב רוכבים

"ארץ-ישראל? בכלל לא ידעתי שעוד ישנה ארץ כזאת..." אמר אחד מאלופי הספורט הגרמניים כשעשרת רוכבי האופנוע עברו בברלין בשעת מסע-אופנועים הכל-אירופי בשנת 1932.

מאו יודע גם אחרון התינוקות באי-רופה שישנה ארץ-ישראל, אולם ספורט-האופנועים בארץ נשכח לחלוטין...

25,000 ק"מ — מת"א למקסיקו. הנסיעה הממושכת השנייה של חבורת רוכבי-ים קויימה בשנת 1934. אז יצאה חבורה שלמה ומגוונת, בדרך לאדרה, מתל-אביב דרך מצרים, המדבר, לאיטליה באניה, צרפת, מונטה-קרלו, קויבק, קנדה, שיקאגו ועד למקסיקו. חזרה ל"אטלנטיק-סיטי" לפי-תיחת הקונגרס. נסיעה ארוכה זו (כ-25,000 ק"מ) כללה ימי נסיעה למרחק של 700-800 ק"מ, והמקרים המבדחים והמ-סוכנים, כאחד, משמשים נושא בקרב ה-רוכבים. הבדיחות גובלות ביוסקה, שפחד מאד מנחשים, וכאשר הודיעו לו שיבדוק את הבנוין באופנועו, והכינו לו שם נחש מת, קפץ וכמעט התעלף. אך לא תמיד נסתיימו המקרים בבדיחות; אחד הרוכבים נכנס לעדר של כבשים בעת שנרדם והי-תוצאה: רגל שבורה.

תחרויות מספר התקיימו בארץ אך הם כבר נחלת ההיסטוריה. בראשון-לציון התחרו רוכבים על החולות ובשני המקרים היה המנצח זליג רייכרט, שארגן גם את המסע לאמריקה והיה הרגוע החיה ב"ספורט" גל-גלים זה. בתל-אביב יצאו מתחרים מהבית האדום עד לתערוכה. אך מאז שנת 1936 נדם רעש המנוע לצרכי ספורט והשקט השתרר בספורט נהדר זה.

אין רצים אלא ברגליים. גורלו של ספורט זה נעשה דומה לגורל ספורט הריצות המהירות שבארץ. חוץ מהריצה ברגליים לא נערכים עוד מירוצים — בעזרת גלגלים ולא בעזרת סוסים. הענף התנוון לחלוטין ונדמה היה שהגולל נסתם... עד שקם בקרב הצבא ספורט "נהגות-קרבית" בכמה יחידות, שהמפורסמת בהן — "שועלי שמשון". "השועלים" היו קבוצת ה"ארוזים" של "מכבי" תל-אביב, שחקני ההוקי של ברית-מכבים-עתידי וסתם בחורים שכשרונם הספורטיבי נתגלה תוך כני קרב.

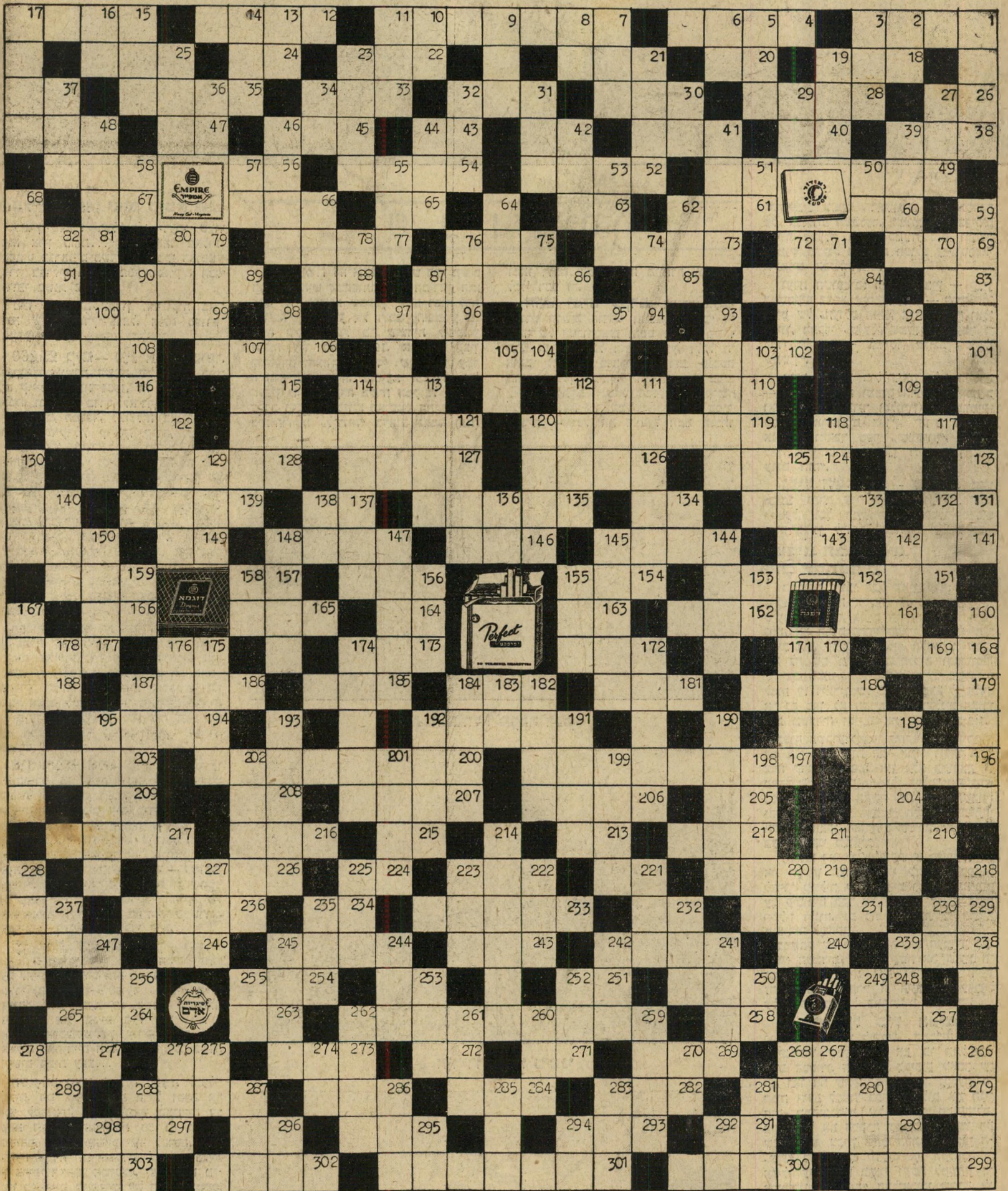
על שני גלגלים. המקצוע הספור-טיבי היה מסוכן במקצת, אך הסיכון נותן טעם לחיים. הספורט הזה החזיר את אברהם בנזורי (בנדרסקי — שוער "מכבי" ת"א) לתקופת רומי העתיקה: כשחזר מפעולה בבית-עפא נהג בגיפ בעל שני גלגלים, כדוגמת מרכבת-מירוץ עתיקה. את שני הגלגלים האחרונים השאיר אברהם-מלך בשדה מוקשים בבית עפא...

השועלים נחננו בתוכה טבעית לבעלי-גלגלים. הם שנוא ללכת ברגל ופעם אף גרמו לסנסציה, בעת שנסעו בבגדים עד לשפת הברכה המרוחקת 50 מ' ממקום מגוריהם, וקפצו מהגיפ ישר לברכה. (מאו הופיעה פקודת יום האוסרת להשתמש בגיפ בין צריפי המחנה השונים). יצאו להם מ-גיטין כמפירים מושבעים של חוקי התנועה, והשוטרים הצבאיים, אך ראו את השועלים על הגיפים מרחוק (הבדיחה אמרה: מרחוק רואים שלט מתקרב, ורק כשהשלט מתקרב מבחינים שהוא מצוייר על גיפ, ובפנים אף מצויים שועלים) כבר הניפו את פנקסי הדו"חים.

המחשבה השועלית עברה מארבעה גלגלים לשניים, והשועלים רצו להנציה את השם במפעל שיהלום את "הימים-ההם" — הרבה מהירות, טעם סכנה, קפיצות, הפיכת המעיים ופנטסיה...

תשבץ ענק (מס' 45)

מוגש לקוראי. העולם הזה" ע"י האחים בזרנו בע"מ. בית חרושת לסיגריות



הכאורים לפתרון התשבץ בעמוד 12

תלוש לתשבץ הענק (45)

הפרסים:

- בין פתרי התשבץ שימצאו את פתרונותיהם למערכת תוך שבועיים (חותמת דאר עד 14.12.50) יוגרלו הפרסים הבאים:
1. טיסת הלך וחזור לאיזת
 2. "משגי קרילוב" (מהדורה רביעית)
 - 3-4. "הטור השבועי" לנתן אלטרמן
 5. "הרחק ממזקכה" לאוייב, ג' חלקים
 - 6-7. "בין חברות" למ. גורקי
 - 8-9. "העופר" למק ראולינגס
 - 10-12. "הרחוב" לאן סטרי.

את התלוש דלהלן יש לצרף לפתרון ולשלוח למערכת "העולם הזה", ת.ד. 136, תל-אביב. על המעטפה יש לציין: "פתרון תשבץ ענק". אין צורך לתלוש את כל העמוד.

השם:

הכתובת: